

طرح کارانه اشتغال جوانان (کاج)

معاونت توسعه کارآفرینی و اشتغال

خرداد ۱۳۹۶

صفحه	فهرست مطالب
۵	۱ مقدمه
۶	۲ اهمیت موضوع
۷	۳ پیشینه طرح کارانه اشتغال جوانان (کاج)
۹	۱-۳ افزایش اشتغال پذیری
۱۰	۲-۳ مشوق کارفرمایی
۱۱	۴ اهداف طرح کاج
۱۱	۵ جامعه هدف طرح کاج
۱۱	۶ جایگاه طرح کارانه اشتغال جوانان در برنامه ویژه اشتغال
۱۴	۷ اجزاء طرح کارانه اشتغال جوانان
۱۴	۱-۷ دوره کارورزی دانش آموزان دانشگاہی
۱۴	۱-۱-۷ معرفی دوره کارورزی
۱۵	۲-۱-۷ راهبردها
۱۵	۳-۱-۷ دستاوردهای مورد انتظار
۱۶	۴-۱-۷ جامعه هدف
۱۶	۵-۱-۷ ظرفیت سنجی
۲۰	۶-۱-۷ برآورد هزینه اجرای دوره کارورزی
۲۰	۷-۱-۷ توجیه اجرای دوره کارورزی
۲۲	۸-۱-۷ مراحل اجرای دوره کارورزی
۲۶	۹-۱-۷ الزامات تحقق اهداف دوره کارورزی
۲۷	۲-۷ طرح مهارت آموزی در محیط کار واقعی

۲۷	معرفی طرح	۱-۲-۷	
۲۸	اهداف طرح	۲-۲-۷	
۲۸	مشمولین طرح	۳-۲-۷	
۲۸	ساز و کار اجرای طرح	۴-۲-۷	
۲۹	مشوق‌های بیمه‌ای سهم کارفرما	۳-۷	
۲۹	معرفی برنامه مشوق‌ها	۱-۳-۷	
۳۰	مشمولین برنامه مشوق‌ها بیمه سهم کارفرما	۲-۳-۷	
۳۱	میزان معافیت کارفرمایان از پرداخت حق بیمه	۳-۳-۷	
۳۲	مراحل اجرای برنامه	۴-۳-۷	
۳۲	برآورد منابع مالی اجرای برنامه	۵-۳-۷	
۳۳	چارچوب و ساز و کارهای اجرایی طرح کاج	۸	
۳۳	دوره کارورزی دانش‌آموختگان دانشگاهی	۱-۸	
۳۵	مهارت‌آموزی در محیط کار واقعی	۲-۸	
۳۶	مشوق‌های بیمه سهم کارفرما	۳-۸	
	جدول‌ها	۹	
۱۰	جدول ۱- محاسبات مربوط به هزینه برنامه‌های طرح کاج	۱-۹	
۱۷	جدول ۲- برآورد تعداد دانش‌آموختگان دانشگاهی به عنوان کارورز بر حسب رشته تحصیلی (عرضه کارورز)	۲-۹	
۱۹	جدول ۳- برآورد میزان پذیرش کارورز در بنگاههای اقتصادی (تقاضای کارورز)	۳-۹	
۲۰	جدول ۴- برآورد منابع مالی مورد نیاز برای هر یک از دو گزینه	۴-۹	
۲۱	جدول ۵- شمای کلی عرضه و تقاضای کارورزی فارغ‌التحصیلان دانشگاهی برای یکسال مالی	۵-۹	
۳۲	جدول ۶- برآورد اعتبار مورد نیاز برای اجرای برنامه معافیت بیمه‌ای سهم کارفرما	۶-۹	

	۱۰	نمودارها
۱۲	۱-۱۰	نمودار ۱- جایگاه طرح کارانه اشتغال جوانان در ساختار کلی برنامه ویژه اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۱۳	۲-۱۰	نمودار ۲- فرایند کلی اجرای طرح کارانه اشتغال جوانان (کاج)
۲۳	۳-۱۰	نمودار ۳- ساختار اجرایی طرح کارورزی
۲۴	۴-۱۰	نمودار ۴- ساختار روابط ذینفعان و ارتباط با سامانه در طرح کارورزی
۲۵	۵-۱۰	نمودار ۵- ساختار اجرایی طرح کارورزی
	۱۱	پیوست‌ها
۳۸	۱-۱۱	دستورالعمل اجرایی طرح کارورزی دانش‌آموختگان دانشگاهی
۴۹	۲-۱۱	دستورالعمل نحوه صدور مجوز و اجرای دوره در «واحدهای کارورزی»
۵۸	۳-۱۱	دستورالعمل اجرایی طرح مهارت‌آموزی در محیط کار واقعی
۶۷	۴-۱۱	آئین‌نامه اجرایی ماده ۷۱ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰ - ۱۳۹۶)
۷۲	۵-۱۱	فرم قرارداد آموزشی طرح کارورزی دانش‌آموختگان دانشگاهی
۷۵	۶-۱۱	فرم اطلاعات صدور بیمه‌مسئولیت کارفرمایان در قبال کارورزان
۷۶	۷-۱۱	پروانه واحد کارورزی (واحد پذیرنده)
۷۷	۸-۱۱	ابلاغیه دستورالعمل طرح "مهارت‌آموزی در محیط کار واقعی به استانداران سراسر کشور"
۷۸	۹-۱۱	ابلاغیه دستورالعمل طرح "مهارت‌آموزی در محیط کار واقعی" به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

۱- مقدمه

سیاست‌های بازار کار، بیان‌کننده خط‌مشی و تصمیم‌گیری‌های دولت در استقرار و استمرار فرآیندهای توسعه بازار کار است که از طریق ایجاد زیرساخت‌ها و بهبود عملکرد وظایف حاکمیتی دولت در بازار کار و اقدامات حمایتی برای بهبود فضای کسب و کار و همچنین تقویت و نهادینه‌سازی فرآیند پایداری و توسعه اشتغال انجام می‌شود. با توجه به برخی کم‌توجهی‌ها که در شکل‌گیری بیکاری و عدم تعادل بازار کار در سطح ملی و مناطق کشور رخ داده، اینک بیکاری میلیونی به‌عنوان محصول آن نظام تصمیم‌گیری در مقابل جامعه نمایان شده است. در برنامه ششم توسعه، بازار کار از جمله محورهای مهم کلان اقتصادی محسوب می‌شود. اهمیت موضوع اشتغال و بازار کار در برنامه ششم توسعه به حدی است که به عنوان یکی از موضوعات خاص کلان فرابخشی در ماده ۲ قانون برنامه ششم توسعه گنجانده شده است. بنابراین، نوع و رویه‌های سیاست‌گذاری در حوزه اشتغال و بازار کار برنامه ششم از ابعاد مختلف می‌تواند حائز اهمیت باشد.

در حال حاضر، اقتصاد ایران با بیکاری گسترده در گروه سنی جوانان به‌خصوص دانش‌آموختگان دانشگاهی مواجه است و بیشتر فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، جوانانی هستند که بنگاه‌های اقتصادی تمایل چندانی برای جذب آن‌ها ندارند و این وضعیت سیاست‌گذاری برای تشویق فعالان اقتصادی طرف تقاضای بازار کار کشور جهت ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب را بسیار مهم و ضروری ساخته است. بر این اساس، توجه به سهم جوانان در بازار کار و ایجاد و توسعه فرصت‌های اشتغال برای جوانان، به‌خصوص فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در اولویت دولت قرار گرفته است. در این راستا، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی و حمایتی برنامه‌ای تحت عنوان برنامه اشتغال فراگیر برای سال ۱۳۹۶ تهیه و تدوین نموده است که در شورای عالی اشتغال و ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی به تصویب رسید. بخشی از این برنامه مربوط به نحوه مداخله دولت در این زمینه در قالب "طرح کارانه اشتغال جوانان" است. اجرای این طرح مستلزم

رعایت فرایندی است که از یک طرف نیازمند شناسایی گروه‌های هدف و از جانب دیگر اعمال حمایت‌های مورد نظر توسط دولت است که در این کتابچه به تفصیل تشریح شده است.

۲- اهمیت موضوع

یکی از مشکلات ساختاری بازار کار بسیاری از کشورها، عدم انطباق نسبی میان آموزش‌های رسمی ارائه شده به نیروی انسانی با نیازها و انتظارات بنگاه‌های اقتصادی است. این مشکل در اقتصاد ایران، به دلیل تئوری محور بودن نظام آموزشی و کم توجهی به مهارت‌آموزی دانش‌آموزان و دانشجویان به‌ویژه در مقاطع آموزش عالی، در دهه‌های اخیر فراتر از حد معمول خود بروز یافته و آثار و تبعاتی را به دنبال داشته که عمدتاً بصورت دشواری جذب نیروی انسانی، بویژه فارغ‌التحصیلان جوان دانشگاهی در بازار کار نمود یافته است. این امر شرایطی را برای کارجویان بوجود آورد که حتی در صورت جذب در بازار کار و راه‌یابی به فرایند تولید یا ارائه خدمت، به علت مهارت و تخصص کم، امکان استفاده از همه ظرفیت‌های انسانی خود را نداشته باشند. بنابراین در این شرایط بهره‌وری نیروی کار چندان رشد ننموده و به کمترین میزان ممکن تنزل می‌یابد. این امر متعاقباً سبب شده که رشد اقتصادی و ظرفیت اشتغالزایی کنونی جامعه تناسب و تعادل چندانی با نرخ رشد فزاینده دانش‌آموختگان دانشگاهی نداشته باشد.

در حالی که بررسی‌های بعمل آمده نشان می‌دهد در حال حاضر تعامل بین عرصه‌های کار با نهادهای رسمی آموزش از وضعیت چندان مطلوبی برخوردار نیست، سایر نهادهای ارائه دهنده آموزش‌های فنی و مهارتی نیز نتوانسته‌اند نیازهای بازار کار را بطور کامل برآورده نمایند. هرچند حل مسائل و مشکلات مربوط به بیکاری جوانان تحصیل کرده، مستلزم توجه به عوامل متعدد تأثیر گذار در این زمینه است، اما ارتقاء توانمندیهای فنی و مهارتی این قشر از کارجویان از چنان اهمیتی برخوردار است که برقراری ارتباط صحیح میان بازار کار و نهادهای آموزشی رسمی و غیر رسمی را در سرلوحه توجه مسئولان و تصمیم‌گیران امر قرار داده است.

۳- پیشینه طرح کارانه اشتغال جوانان (کاج)

از دیر باز در بسیاری از کشورهای پیشرفته‌ای از جمله فرانسه، آلمان، ایتالیا، سوئد و ... بر اهمیت آموزش‌های شغلی به عنوان بخشی از آموزش در مقاطع مختلف تحصیلی و یا بعد از اتمام برنامه‌های عادی آموزش تحصیلی در قالب طرح‌هایی از جمله کارآموزی یا کارورزی تأکید داشته‌اند و لیکن ورود به برنامه‌های کارورزی و توازن بین زمان کار و تحصیل از کشوری به کشوری دیگر متفاوت بوده است.

تجربه کارورزی به عنوان بخشی از طرح کارانه اشتغال جوانان (کاج)، در ایران برای دانش‌آموختگان دانشگاهی و در ابتدا برای رشته‌های فنی و مهندسی در سال ۱۳۷۸ بصورت محدود و جزئی اجرا شد. در مرحله اول؛ این طرح با ظرفیت جذب ۲۲۳ نفر از سوی وزارت صنایع و معادن تحت عنوان طرح فاجد (فارغ‌التحصیلان جوان دانشگاهی) به اجرا درآمد که بر اساس گزارش واصله از آن وزارت، طی ۵ مرحله در مجموع با جذب ۱۱۲۸۴ کارورز تا سال ۱۳۸۴ عملیاتی گردید. همچنین این طرح از سال ۱۳۸۱ با استفاده از توان پیمانکاران و مشاوران تحت پوشش وزارت راه و ترابری به اجرا درآمد که طی چهار دوره در حدود ۷۰۰۰ نفر دوره مذکور را گذرانده‌اند. طبق نظرسنجی‌های وزارتخانه‌های مزبور، اجرای طرح موفقیت آمیز شده، به نحوی که بالغ بر ۸۰ درصد افراد پس از اتمام دوره در همان واحد یا واحدهای دیگر مشغول به کار شده‌اند.

سپس به منظور گسترش اجرای این طرح، بر اساس مصوبه شورای عالی اشتغال در ابتدای سال ۱۳۸۶، با مشارکت اکثر دستگاه‌های اجرایی و برخی نهادهای حمایتی از جمله وزارتخانه‌های صنایع و معادن، راه و ترابری، جهاد کشاورزی، تعاون، فرهنگ و ارشاد اسلامی، کمیته امداد امام خمینی (ره) و بنیاد شهید و امور ایثارگران به صورت گسترده‌تر به اجرا درآمد، بطوری که طی سال‌های ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷ حدود ۷۲ هزار نفر کارورز در واحدهای اقتصادی دوره کارورزی را گذراندند و گزارش‌ها عملکرد نسبتاً قابل قبولی را نشان می‌دهند.

به منظور رفع برخی مشکلات و چالش‌ها در دوره‌های قبل و ازدحام ورودی فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به بازار کار در سال‌های آینده، موضوع کارورزی توسط دولت در لایحه برنامه ششم توسعه و سند برنامه ششم توسعه گنجانده شد و برای توفیق در اجرای طرح در سال‌های برنامه ششم توسعه با برخی اصلاحات انجام شده، از ابتدای سال ۱۳۹۴ به صورت محدود و آزمایشی در ۸ استان به اجرا درآمد که ۱۱۱۰ نفر کارورز در حال حاضر مشغول گذراندن دوره مهارت‌آموزی می‌باشند و پس از ظرفیت‌سنجی طرح، بر اساس مصوبه ۹۵/۱۱/۵ شورای عالی اشتغال، زمینه اجرای فراگیر آن به صورت ملی با ظرفیت اجرا برای حداقل ۱۵۰ هزار نفر در کارگاه‌های فعال اقتصادی کشور در سال ۱۳۹۶ فراهم شد.

پس از آن به منظور تکمیل دوره کارورزی یعنی جذب کارورزان در بنگاه‌های اقتصادی بخش‌های خصوصی و تعاونی، طرح اشتغال جوانان (کاج) با هدف جذب و بکارگیری نیروی کار فارغ‌التحصیل آموزش دیده در قالب طرح یاد شده، اعمال مشوق‌های بیمه‌ای سهم کارفرما (۲۳ درصد) در قانون برنامه ششم توسعه و قانون بودجه سال ۱۳۹۶ پیش‌بینی شده است که واحدهای اقتصادی خصوصی و تعاونی ترغیب به نگهداشت و یا جذب افراد آموزش‌دیده مهارتی شوند.

همچنین به منظور رفع خلع مهارتی جوانان غیر فارغ‌التحصیل، با استفاده از تجربه انتقال دانش عمل حین کار توسط صاحبان حرف و مشاغل خرد و کوچک به تازه واردین به بازار کار، موضوع مهارت‌آموزی در محیط واقعی کار برای این قشر از جوانان در ذیل طرح کاج با ظرفیت ۵۰ هزار نفر پیش‌بینی شده است.

بنابراین طرح کاج با ظرفیت پوشش ۲۵۰ هزار نفر در برگیرنده سه طرح مهارت‌آموزی در محیط واقعی، کارورزی و مشوق‌های بیمه‌ای برای کارفرما برای آماده‌سازی اقشار جوان گروه سنی ۱۵ تا ۳۵ سال برای ورود به بازار کار می‌باشد. برای تحقق اهداف ایجاد اشتغال و رفع بیکاری در سال جاری،

سایر طرح‌های اشتغال‌زا در قالب برنامه اشتغال فراگیر تدوین و در "ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی" برای اجرا مصوب شده است.

در این طرح، اعتباراتی توسط دولت پیش‌بینی شده است که جوانان جویای کار (شغل اولی) در صورتی از این اعتبار می‌توانند بهره‌مند شوند که به یکی از اشکال به هم پیوسته زیر وارد چرخه فعالیت شغلی شوند.

۳-۱- افزایش اشتغال پذیری

- مهارت آموزی در محیط واقعی کار: در این طرح برای افزایش مهارت و اشتغال پذیری جوانان، ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب و پایدار جهت رفع مشکل جوانان عمدتاً غیردانشگاهی در گروه سنی ۱۵ تا ۲۲ ساله در قالب دوره مهارت آموزی در محیط واقعی کار (که عمدتاً در بخش صنوف می‌تواند باشد) در سال ۱۳۹۶ طراحی شده است. در این طرح، جوانان جویای کار گروه سنی ۱۵-۲۲ سال برای دوره تعیین شده بر اساس توافق کارفرما و فرد آموزش گیرنده و پرداخت هزینه پوشش بیمه مسئولیت مدنی (سالانه به میزان یک میلیون ریال برای هر فرد) توسط دولت و صدور گواهینامه معتبر آموزش فنی و حرفه‌ای در پایان دوره وارد بنگاه‌های اقتصادی خصوصی و تعاونی خواهند شد.
- کارورزی: در این طرح به جوانان فارغ التحصیل دانشگاهی که تمایل دارند برای کسب مهارت‌های لازم فنی و کارآفرینی و شناساندن توانایی خود به کارفرمایان در دوره‌های کارورزی وارد شوند از کمک هزینه آموزشی بهره‌مند می‌شوند. این اعتبار معادل یک سوم حداقل دستمزد برای هر نفر (به عنوان کمک هزینه) خواهد بود. این افراد به علاوه تحت پوشش بیمه مسئولیت مدنی (سرانه به میزان ۵۰۰ هزار ریال برای هر کارورز) قرار می‌گیرند. اعتبار کارانه اشتغال با تایید کارفرمایان و دستگاه ناظر واجد صلاحیت پرداخت می‌شود.

۲-۳- مشوق کار فرمایی

• مشوق بیمه‌ای کارفرمایی: کارفرمایان بنگاه‌های فعال اقتصادی بخش خصوصی و تعاونی (دارای کد کارگاهی تأمین اجتماعی) در صورت جذب و بکارگیری جوانان دانش‌آموخته دانشگاهی از بین گروه هدف این طرح برای مدت یکسال، مشمول بهره‌مندی از مزایای مشوق بیمه‌ای کارفرمایی می‌شوند و سهم بیمه مذکور توسط دولت پرداخت می‌شود. کارفرمایانی که کارورزان دارای گواهی معتبر موضوع بند (۱) این طرح را جذب نمایند، در چارچوب آئین‌نامه اجرایی ماده ۷۱ قانون برنامه ششم توسعه به مدت ۲ سال از مزایای معافیت حق بیمه سهم کارفرما برخوردار می‌شوند. سرانه مشوق یاد شده برای هر فرد با میانگین دوره ۱۸ ماهه تقریباً مبلغ ۳۸۵۰ میلیون ریال برآورد شده است.

جدول ۱- محاسبات مربوط به هزینه برنامه‌های طرح کاج

پرژه	مدت دوره	گروه سنی	تعداد (هزار نفر)	حق بیمه مسئولیت مدنی	سرانه هزینه (میلیون ریال)	کل هزینه اعتبار (میلیارد ریال)
مهارت آموزی در محیط واقعی کار	بین ۱ تا ۲ سال بر اساس توافق	گروه سنی ۱۵ تا ۲۲ ساله	۵۰	به ازای هر نفر تا سقف یک میلیون ریال سالانه	---	۵۰
کاروزی	۴ تا ۶ ماهه	جوانان فارغ التحصیل دانشگاهی ۲۳-۳۳ ساله	۱۵۰	به ازای هر نفر تا سقف ۵۰۰ هزار ریال*	۱۵.۵ (کمک هزینه آموزشی)*	۲۴۰۰
مشوق بیمه کارفرمایی	۱ تا ۲ ساله	جوانان فارغ التحصیل دانشگاهی ۲۳-۳۳ ساله	۲۰۰	---	۳۸۵۰ (مشوق بیمه‌ای سهم کارفرما)**	۷۷۰۰
جمع کل	---	---	---	---	---	۱۰۱۵۰

* با فرض میانگین دوره ۵ ماهه محاسبه شده است.

** با فرض میانگین دوره ۱۸ ماهه محاسبه شده است.

۴- اهداف طرح کاج

- ۴-۱- افزایش مهارت و اشتغال پذیری جوانان
- ۴-۲- تسهیل در جذب و بکارگیری جوانان در بنگاههای اقتصادی
- ۴-۳- کمک به کاهش هزینه‌های نیروی کار در بنگاههای اقتصادی
- ۴-۴- هدایت هدفمند منابع هدفمندی‌سازی یارانه‌ها در جهت توسعه اشتغال جوانان

۵- جامعه هدف

این طرح برای دو گروه سنی جوان، شامل جوانان جوئیای ۱۵-۲۲ سال برای مهارت آموزی در محیط واقعی کار و فارغ التحصیل دانشگاهی گروه سنی ۲۳-۳۳ سال (با احتساب سابقه خدمت نظام وظیفه ۳۵ سال) و فاقد سابقه بیمه تأمین اجتماعی طراحی شده است.

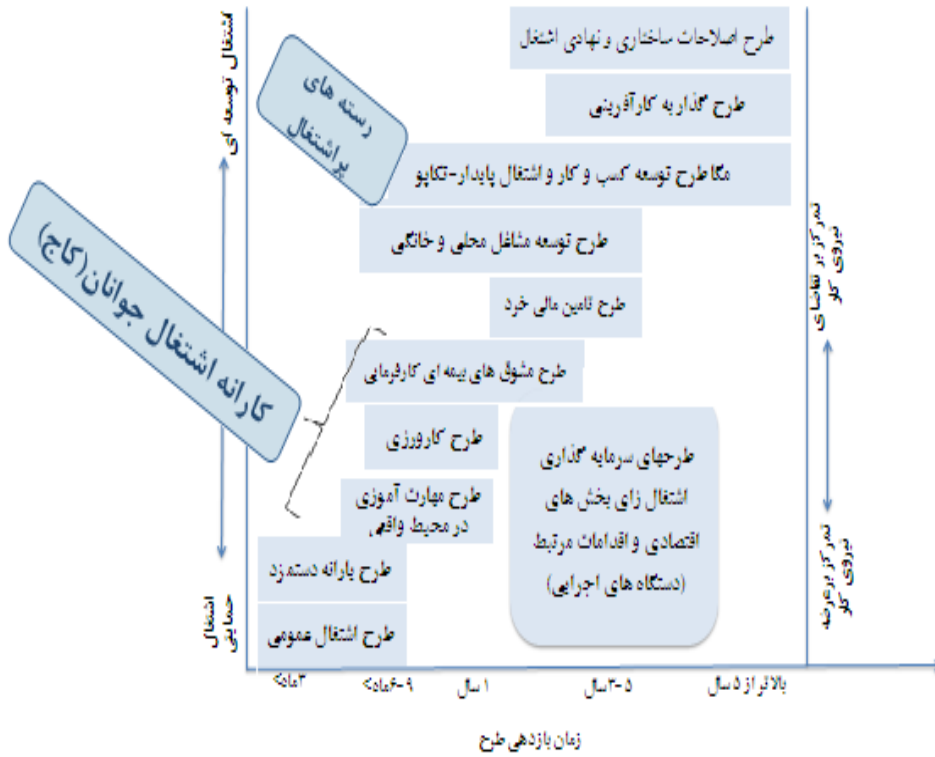
۶- جایگاه طرح کارانه اشتغال جوانان در برنامه ویژه اشتغال

برنامه اشتغال فراگیر، با هدف مواجهه فراگیر با امر ایجاد اشتغال در کشور تنظیم شده است و همانطور که قبلاً اشاره شد در بردارنده همه طرح‌ها و فعالیت‌هایی است که در سال گذشته به صورت پایلوت در کشور به اجرا درآمده و اینک با توجه به شرایط موجود با هدف حصول به نرخ بیکاری تک رقمی در دستور کار برای اجرای فراگیر قرار گرفته است.

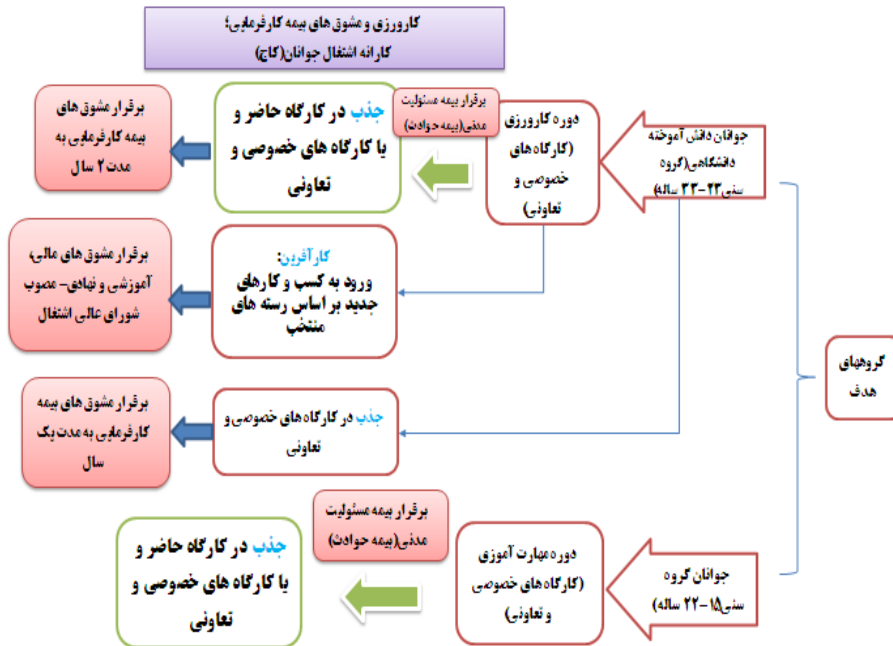
طرح کارانه اشتغال جوانان به عنوان یکی از بخشهای برنامه اشتغال فراگیر، خود از برنامه‌هایی تشکیل شده که در نمودار ذیل جایگاه آن مشخص شده است.

طرح کارانه اشتغال جوانان (کاج)

نمودار ۱- جایگاه طرح کارانه اشتغال جوانان در ساختار کلی برنامه اشتغال فراگیر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

نمودار ۲- فرایند کلی اجرای طرح کارانه اشتغال جوانان (کاج)

۷- اجزاء طرح کارانه اشتغال جوانان

۷-۱- دوره کارورزی

۷-۱-۱- معرفی دوره کارورزی

هر ساله تعداد زیادی از افراد وارد نظام آموزش عالی می‌شوند که به فاصله چند سال فارغ التحصیل شده و به بازار کار روانه می‌شوند. این در شرایطی است که رشد اقتصادی و ظرفیت اشتغالزایی جامعه متناسب با رشد دانش آموختگان نمی‌باشد. یکی از دلایل این امر کافی نبودن مهارت دانش آموختگان برای جذب در بازار کار است. بررسی‌های بعمل آمده نشان می‌دهد در حال حاضر تعامل عرصه‌های کار و دانشگاه، از وضعیت چندان مطلوبی برخوردار نیست. از سوی دیگر سایر آموزش‌های فنی و مهارتی موجود نیز نتوانسته نیاز بخش‌های تعاونی و خصوصی را بطور کامل برآورده سازد. ایجاد زمینه‌های لازم برای برقراری تعامل میان فارغ التحصیلان دانشگاهی با واحدهای فعال اقتصادی می‌تواند زمینه‌ساز آموزش مهارت‌های مورد نیاز در فضاهای شغلی و همچنین فراهم آوردن زمینه‌های نوآوری در مسیرهای شغلی باشد. از این رو "ایجاد زمینه‌های لازم به منظور بکارگیری نیروهای تحصیل کرده با هدف مهارت آموزی و هدایت آنها به سمت بازار کار از طریق اجرای دوره کارورزی" در دستور کار دولت قرار گرفته است.

با توجه به بالا بودن نرخ بیکاری دانش آموختگان در مقایسه با نرخ بیکاری کل کشور، اجرای دوره کارورزی بعنوان یکی از راهکارهای مؤثر در افزایش اشتغال‌پذیری و توسعه اشتغال توأم با مهارت‌آموزی برای دانش آموختگان دانشگاهی محسوب می‌شود. این دوره از طریق ایجاد بسترهای لازم جهت آموزش مهارتی در بنگاه‌های اقتصادی، نخستین بار به صورت هماهنگ توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی مرتبط در سطح کشور به اجرا در خواهد آمد.

بررسی‌های اولیه حاکی از آن است که پس از پایان دوره، حدود ۷۰ درصد کارورزان در همان بنگاه محل کارورزی، مشغول بکار شده و زمینه تسهیل ورود به بازار کار برای سایر کارورزان نیز با ارتقاء مهارت، مهیا می‌شود. شایان ذکر است اجرای سراسری دوره کارورزی در هفتاد و پنجمین جلسه شورایعالی اشتغال مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۵ به تصویب رسیده و برای اجرا به صورت ملی در سال جاری برنامه‌ریزی‌های لازم صورت پذیرفته است.

۷-۱-۲- راهبردها

• ارتقاء قابلیت‌های مهارتی و اشتغال‌پذیری دانش‌آموختگان

با اجرای طرح کارورزی قابلیت اشتغال دانش‌آموختگان بیکار افزایش یافته و در نتیجه نرخ بیکاری این قشر در جامعه کاهش و تعداد افراد شاغل تحصیل کرده افزایش می‌یابد. از سوی دیگر، بهره‌وری بنگاه ارتقاء یافته و به موجب آن رقابت‌پذیری و تولید افزایش می‌یابد. در نهایت با افزایش اشتغال‌پذیری فرد کارورز، امکان اشتغال وی و پایداری بنگاه و تولیدات آن حاصل خواهد شد.

• ایجاد انگیزه کارآفرینی و کسب و کار در دانش‌آموخته

دانش‌آموختگانی که در طرح کارورزی شرکت می‌نمایند با کسب مهارت و اخذ آموزش‌های عملی در محیط واقعی کار، انگیزه و تمایل بیشتری برای راه‌اندازی کسب و کارهای مشابه را خواهند داشت و در این صورت با رونق کسب و کارهای ایجاد شده، تولید افزایش یافته و به موجب آن شاهد رشد اقتصادی خواهیم بود.

۷-۱-۳- دستاوردهای مورد انتظار

- ارتقاء مهارت، خلاقیت و اعتماد به نفس از طریق آموزش‌های عملی در تعامل با نیروهای متخصص و با تجربه
- کاهش نرخ بیکاری و زمینه‌سازی برای ایجاد اشتغال مولد دانش‌آموختگان

- فراهم نمودن زمینه‌های فعالیت برای نیروی کار توانمند، با انگیزه و کم هزینه که توان یادگیری بالایی داشته و قادر است به بهبود تولید و ارتقاء آن کمک کند.

۴-۱-۷- جامعه هدف

جامعه هدف در اجرای این طرح، دانش‌آموختگان دانشگاهی در کلیه رشته‌های دانشگاهی بر حسب نیاز بنگاه‌های اقتصادی خصوصی، تعاونی و پیمانکاری هستند.

۵-۱-۷- ظرفیت سنجی

برای این که ظرفیت کارورزی در بازار کار کشور برآورد شود نیازمند این است که از دو منظر عرضه کنندگان خدمات کارورزی و تقاضا کنندگان (واحدهای پذیرنده) شناسایی و برآورد شود.

۱-۵-۱-۷- برآورد ظرفیت طرف عرضه (ظرفیت کارورز)

به استناد آمار جمعیت دارای تحصیلات عالی طرح آمارگیری نیروی کار در سال ۱۳۹۴، حدود ۱/۱ میلیون نفر جمعیت بیکار با تحصیلات دانشگاهی وجود داشته است (تعداد جمعیت غیرفعال این گروه نیز ۵/۷ میلیون نفر بوده است). برای این که تعداد متقاضیان طرح کارورزی در رشته‌های مختلف برآورد شود، دوگزینه برای ظرفیت کارورزان از جمعیت بیکار و غیرفعال دارای تحصیلات عالی در نظر گرفته شده است.

گزینه اول: با فرض ۱۰ درصد از جمعیت بیکار و ۱ درصد از جمعیت غیر فعال دارای تحصیلات عالی کشور

گزینه دوم: با فرض ۱۵ درصد از جمعیت بیکار و ۲ درصد از جمعیت غیر فعال دارای تحصیلات عالی کشور

محاسبات نشان می‌دهد که در گزینه اول برای تعداد ۱۷۰ هزار نفر و در گزینه دوم برای تعداد ۲۸۴ هزار نفر از دانش‌آموختگان دانشگاهی، امکان مشارکت به عنوان کارورز وجود دارد. با عنایت به این که این ظرفیت در میان گروه‌های عمده رشته تحصیلی متفاوت است، لذا می‌توان گفت بیشترین سهم، مربوط به رشته تحصیلی مهندسی، تولید و ساخت (حداقل ۳۳ درصد) می‌باشد.

جدول ۲- برآورد تعداد دانش‌آموختگان دانشگاهی به عنوان کارورز بر حسب رشته تحصیلی (عرضه کارورز)

توزیع رشته تحصیلی بر اساس گزینه میانی (نفر)	سهم رشته تحصیلی از کل		تعداد کارورز (گزینه ۲)			تعداد کارورز (گزینه ۱)			جمعیت دارای تحصیلات عالی		گروه های عمده رشته تحصیلی (۹۴)
	گزینه ۲ درصد	گزینه ۱ درصد	جمع (نفر)	۲ درصد جمعیت غیر فعال (نفر)	۱۵ درصد جمعیت بیکار (نفر)	جمع (نفر)	۱ درصد جمعیت غیر فعال (نفر)	۱۰ درصد جمعیت بیکار (نفر)	غیر فعال (نفر)	بیکار (نفر)	
۴۸۷۸	۳.۴	۳.۳	۹۶۷۰	۵۴۴۸	۴۲۲۲	۵۵۳۹	۲۷۲۴	۲۸۱۵	۲۷۲۴۱۰	۲۸۱۴۸	علوم تربیتی
۱۶۹۲۶	۱۱.۷	۱۱.۳	۳۳۲۷۴	۱۷۷۸۹	۱۵۴۸۵	۱۹۲۱۸	۸۸۹۵	۱۰۳۳۳	۸۸۹۴۵۱	۱۰۳۳۳۰	علوم انسانی و هنر
۴۸۱۷۴	۳۲.۴	۳۲.۶	۹۱۹۳۸	۳۴۸۰۷	۵۷۱۳۱	۵۵۴۹۱	۱۷۴۰۴	۳۸۰۸۸	۱۷۴۰۳۵۳	۳۸۰۸۷۵	علوم اجتماعی، بازرگانی و حقوق
۱۳۲۲۴	۸.۸	۸.۸	۲۵۱۲۷	۱۰۴۲۶	۱۴۷۰۲	۱۵۰۱۴	۵۲۱۳	۹۸۰۱	۵۲۱۲۹۰	۹۸۰۱۰	معماری، ریاضیات و محاسبات
۵۱۰۸۹	۳۳.۵	۳۴.۱	۹۵۰۹۵	۳۳۳۴۴	۶۲۷۵۱	۵۸۰۰۶	۱۶۱۷۲	۴۱۸۳۴	۱۶۱۷۱۹۲	۴۱۸۳۳۹	مهندسی، تولید و ساخت
۵۲۱۵	۳.۴	۳.۵	۹۶۰۲	۲۸۸۴	۶۷۱۹	۵۹۲۱	۱۴۴۲	۴۴۷۹	۱۴۴۱۷۸	۴۴۷۹۰	کشاورزی و دامپزشکی
۸۴۷۳	۵.۹	۵.۶	۱۶۶۶۵	۸۹۲۸	۷۷۲۷	۹۶۲۱	۴۴۶۹	۵۱۵۱	۴۴۶۹۱۸	۵۱۵۱۴	پهناش و رفاه
۱۲۴۳	۰.۹	۰.۸	۲۴۲۷	۱۲۴۰	۱۱۸۷	۱۴۱۱	۶۲۰	۷۹۲	۶۱۹۹۸	۷۹۱۵	خدمات
۷۷	۰.۱	۰.۱	۱۵۰	۷۹	۷۱	۸۷	۳۹	۴۸	۳۹۳۳	۴۷۶	شخص و اظهار نشده
۱۵۰۰۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۲۸۳۹۴۹	۱۱۳۹۵۴	۱۶۹۹۹۵	۱۷۰۳۰۷	۵۶۹۷۷	۱۱۳۳۳۰	۵۶۹۷۷۳۳	۱۱۳۳۳۹۷	کل رشته های تحصیلی

مأخذ: مرکز آمار ایران، نتایج طرح آمارگیری نیروی کار و محاسبات تحقیق

۷-۱-۵-۲- برآورد ظرفیت طرف تقاضا (ظرفیت واحد پذیرنده)

میزان پذیرش کارورزان در بنگاه‌های اقتصادی نیز به استناد آمار کارگاه‌های فعال تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی، بر حسب فعالیت‌های اقتصادی در سال ۱۳۹۴ نیز برای دو گزینه زیر در نظر گرفته شده است.

گزینه اول: با فرض مشارکت ۵ درصد از بنگاه‌های فعال تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی در پذیرش کارورز.

گزینه دوم: با فرض مشارکت ۱۰ درصد از بنگاه‌های فعال تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی در پذیرش کارورز.

با توجه به جدول زیر و گزینه‌های در نظر گرفته شده، با مشارکت ۵ و ۱۰ درصدی بنگاه‌ها، ظرفیت این طرح برای پذیرش کارورز به ترتیب حداقل ۱۲۳ هزار نفر و حداکثر ۲۵۰ هزار نفر برآورد می‌گردد. بدین ترتیب ملاحظه می‌شود که امکان اجرای طرح به لحاظ عرضه و تقاضای نیروی کار حداقل به میزان ۱۲۳ هزار نفر سالانه وجود خواهد داشت و در صورت ساماندهی بیشتر و استفاده بهتر از ظرفیت‌های بنگاه‌های موجود کشور امکان افزایش آن تا سطح ۲۵۰ هزار نفر وجود دارد.

جدول ۳- برآورد میزان پذیرش کارورز در بنگاههای اقتصادی (تقاضای کارورز)

بخش فعالیت	تعداد بنگاه ۱۳۹۴	سرانه اشتغال	میانگین تعداد کارورز در هر بنگاه	تعداد کارورز (گزینه ۱)		تعداد کارورز (گزینه ۲)		مجموع هر فعالیت توزیع بر اساس گزینه میانگین
				مشارکت ۵ درصد بنگاه ها پذیرش کارورز	ظرفیت درصد بنگاه ها پذیرش کارورز	مشارکت ۱۰ درصد بنگاه ها پذیرش کارورز	ظرفیت درصد بنگاه ها پذیرش کارورز	
کشاورزی، جنگلداری	۱۲۹۲۰۶	۳	۱	۶۴۶۰	۱۲۹۲۱	۱۲۹۲۱	۵	۷۸۵۲
شیلات و ماهیگیری	۹۷۹۱	۶	۱	۴۹۰	۹۷۹	۹۷۹	۰	۵۹۵
استخراج معدن	۵۲۸۶	۱۵	۳	۲۶۴	۷۹۳	۵۲۹	۱	۹۶۴
تولید صنعتی (ساخت)	۳۴۶۳۷	۷	۲	۱۷۳۱۶	۳۴۶۳۳	۳۴۶۳۳	۲۸	۴۰۰۹۶
تامین برق، گاز و آب	۳۲۱۷	۲۶	۵	۱۶۱	۸۰۴	۳۳۳	۱	۹۷۸
ساختمان	۲۲۰۴۱	۹	۳	۱۶۰۲	۴۸۰۶	۲۲۰۴	۴	۵۸۴۲
بازرگانی عمده فروشی و خرده فروشی	۲۶۸۶۸۱	۳	۱	۱۳۳۳۴	۱۳۳۳۴	۲۶۸۶۸	۱۱	۱۶۳۲۹
هتلداری و رستوران	۲۷۴۶۴	۵	۱	۱۳۷۳	۱۳۷۳	۲۷۴۶	۱	۱۶۶۹
حمل و نقل و انبارداری و ارتباطات	۴۱۰۵۴	۲۵	۳	۲۰۵۳	۶۱۵۸	۴۱۰۵	۵	۷۴۸۵
خدمات موسسات مالی و بولی	۱۱۳۷۱	۹	۲	۶۱۹	۱۲۳۷	۱۲۳۷	۱	۱۵۰۴
خدمات املاک و مستغلات حرفه ای و تخصصی	۳۶۲۱۱	۶	۱	۱۸۱۱	۱۸۱۱	۳۶۲۱	۱	۲۲۰۱
اداره امور، دفاع و تامین اجتماعی اجباری	۱۹۷۲۰	۳۰	۱	۹۸۶	۹۸۶	۱۹۷۲	۱	۱۱۹۸
آموزشی	۲۴۷۱۰	۱۷	۲	۱۲۳۵	۲۴۷۱	۲۴۷۱	۲	۳۰۰۳
بهداشت	۳۶۸۴۶	۱۲	۲	۱۸۴۲	۳۶۸۵	۳۶۸۵	۳	۴۴۷۹
سایر فعالیت های خدماتی	۲۷۳۶۵	۷	۱	۱۳۶۸	۱۳۶۸	۲۷۳۷	۱	۱۶۶۳
پیمانها	۱۶۵۹۹۱	۱۳	۵	۸۳۰۰	۴۱۴۹۸	۱۶۵۹۹	۳۳	۵۰۴۴۱
فعالیت های نامشخص	۲۷۹۹۶	۴۴	۱	۱۴۰۰	۱۴۰۰	۲۸۰۰	۱	۱۷۰۱
جمع	۱۲۱۴۲۷۷	-	-	۶۰۷۱۴	۱۲۳۴۰۶	۱۲۱۴۲۸	۱۰۰	۱۵۰۰۰۰

مأخذ: مرکز آمار ایران، نتایج طرح آمارگیری نیروی کار و محاسبات تحقیق

ملاحظه می شود که بنگاههایی که در قالب پیمان کاری (بیش از ۳۳ درصد) فعال بوده و کارگاههای بخش فعالیت های صنعتی (بطور متوسط ۲۸ درصد)، بیشترین ظرفیت را در پذیرش کارورز دارند.

بدین ترتیب بر اساس برآوردهای دو جدول عرضه و تقاضای کارورز به شرح فوق، امکان اجرای طرح بطور متوسط به میزان ۱۵۰ هزار نفر در سال وجود خواهد داشت.

۷-۱-۶- برآورد هزینه اجرای دوره کارورزی

برای اجرای دوره کارورزی، هزینه بیمه مسئولیت مدنی و پرداخت کمک هزینه کارورزی برای کارورزان در نظر گرفته می‌شود که با احتساب مبلغ ۵۰۰ هزار ریال هزینه بیمه برای یک دوره با میانگین پوشش بیمه پنج ماهه برای هر کارورز و پرداخت معادل یک سوم حداقل مزد سال جاری به مبلغ سه میلیون و یکصد هزار (۳/۱۰۰/۰۰۰) ریال، منابع مالی مورد نیاز اجرای طرح برای تعداد یکصد و پنجاه هزار نفر از دانش‌آموختگان دانشگاهی که در اجرای این طرح مدنظر می‌باشد معادل ۲۴۰۰ میلیارد ریال برآورد شده است. بدیهی است در صورت تامین اعتبار بیشتر، امکان پوشش تعداد بیشتری از دانش‌آموختگان فراهم می‌گردد.

۷-۱-۷- توجه اجرای دوره کارورزی

با توجه به مفاد مربوط به مدت، میزان و نحوه پرداخت کمک هزینه کارورزی در دستورالعمل مربوط به اجرای طرح، سرانه دریافتی هر کارورز طی یک دوره کارورزی، مبلغ ۵۵ میلیون ریال برآورد می‌گردد که مطابق جدول زیر حداکثر نیمی از کمک هزینه پرداختی، توسط دولت پرداخت خواهد شد. بر این اساس بودجه مورد نیاز برای اجرای دو گزینه برآورد شده به شرح زیر می‌باشد.

جدول ۴- برآورد منابع مالی مورد نیاز برای هر یک از دو گزینه

گزینه	تعداد	سرانه (میلیون ریال)	سرانه هزینه مربوط به بیمه مسئولیت مدنی (هزار ریال)	منابع مالی مورد نیاز (میلیارد ریال)
گزینه ۱	۱۲۳۰۰۰	۱۵.۵	۵	۱۹۶۸۰
گزینه ۲	۲۵۰۰۰۰	۱۵.۵	۵	۴۰۰۰
گزینه میانی	۱۵۰۰۰۰	۱۵.۵	۵	۲۴۰۰

مأخذ: محاسبات گزارش

- بر اساس تجربه عملکرد اجرای طرح در سال‌های قبل و مشوق‌های بیمه‌ای برای کارفرما، احتمال جذب کارورز در همان واحد پذیرنده (بنگاه) و یا بنگاه دیگر و یا در قالب راه‌اندازی کسب و کار توسط کارورز حداقل ۷۰ درصد برآورد می‌گردد.
- با توجه به حداقل جذب یاد شده پیش‌بینی می‌شود با اجرای این طرح به تعداد ۱۵۰ هزار کارورز در واحدهای اقتصادی، حداقل ۱۰۵ هزار فرصت شغلی با سرانه حدود ۲۳ میلیون ریال در قالب استخدام یا ایجاد فرصت شغلی جدید بدست می‌آید که در مقایسه با بسیاری از طرح‌های اشتغال‌زا، برای اقتصاد کشور بسیار کم هزینه‌تر خواهد بود. ضمن آن‌که دانش مهارتی به سایر کارورزان مشارکت‌کننده در طرح افزوده شده و انتقال مباحث نظری دانشگاهی به بنگاه اقتصادی اتفاق خواهد افتاد.

جدول ۵- شمای کلی عرضه و تقاضای کارورزی فارغ‌التحصیلان دانشگاهی برای یکسال مالی

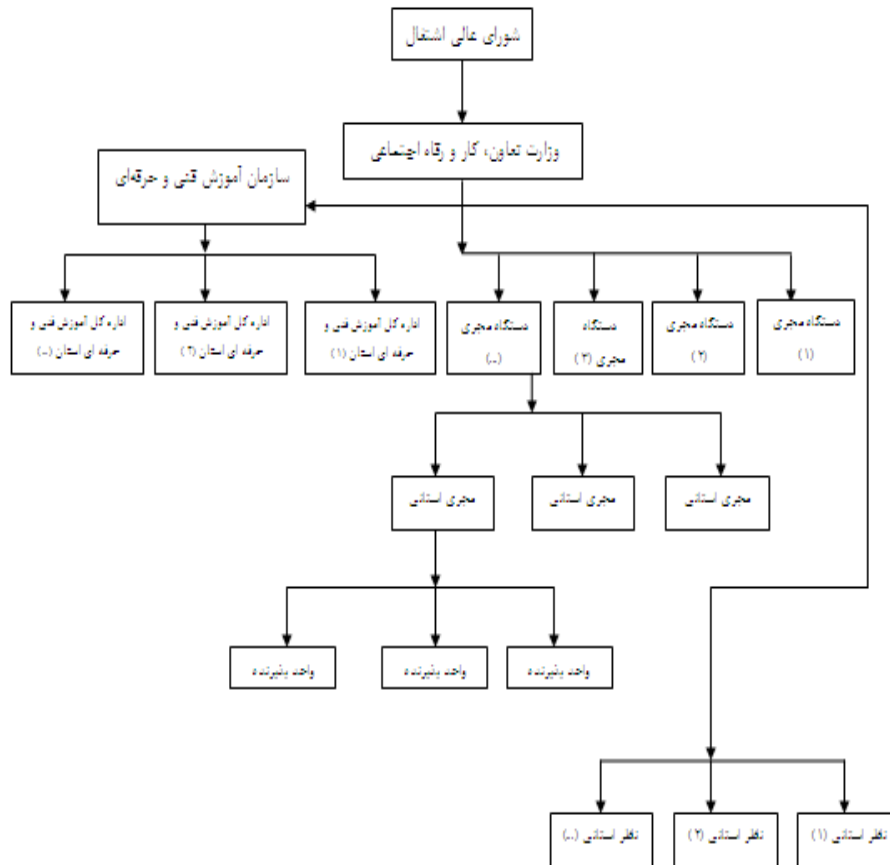
گزینه اول	گزینه دوم	گزینه میانی	شرح
۱۷۰۳۰۷	۲۸۳۹۴۹	۱۵۰۰۰۰	عرضه کارورز (مهارت پذیر) (نفر)
۱۲۳۴۰۶	۲۵۰۱۴۱	۱۵۰۰۰۰	تقاضای کارورز (بنگاه‌های اقتصادی) (نفر)
۷۲/۳	۸۸/۱	۱۰۰	نسبت تقاضای کارورز به عرضه کارورز (درصد)
۸۶۳۸۴	۱۷۵۱۰۰	۱۰۵۰۰۰	احتمال جذب کارورز در قالب استخدام یا ایجاد فرصت شغلی جدید (۷۰ درصد)

مأخذ: محاسبات گزارش

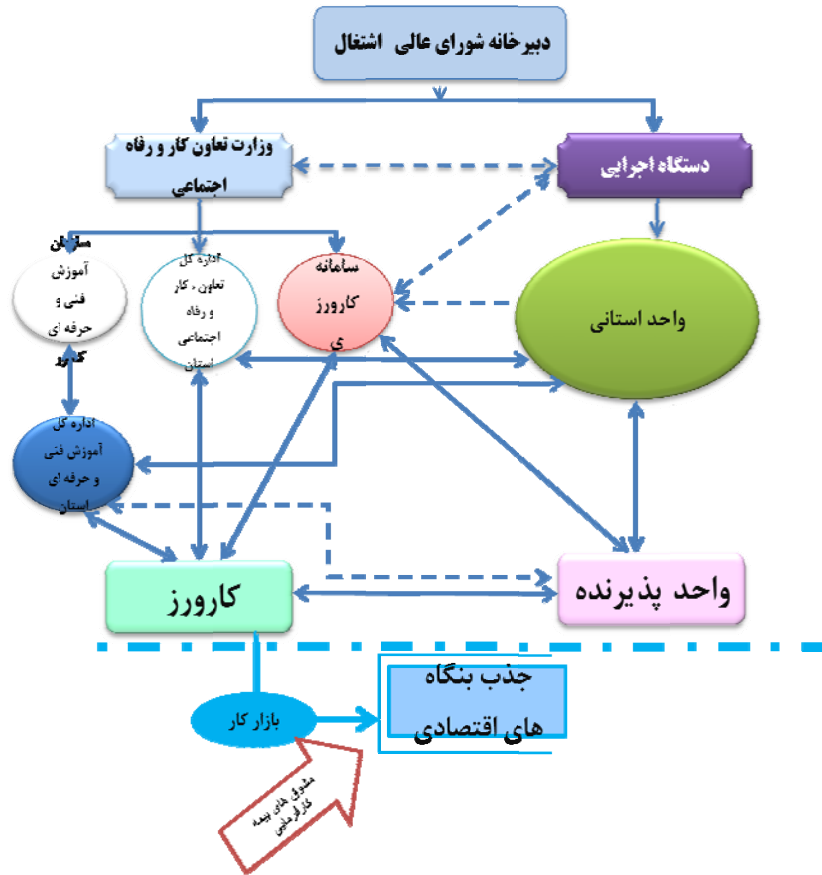
۷-۱-۸- مراحل اجرای دوره کارورزی

- ثبت نام متقاضی در دوره کارورزی و سپری نمودن ۴ تا ۶ ماه دوره آموزشی مذکور در بنگاه‌های اقتصادی واجد شرایط در کارگاه‌های فعال بخش خصوصی و تعاونی.
- کمک هزینه آموزشی کارورزی معادل یک سوم حداقل دستمزد به عنوان کمک هزینه آموزش می‌باشد که توسط دستگاه ناظر به تناسب حضور کارورز در واحد پذیرنده در طول دوره محاسبه و حد اکثر در سه مرحله، به گونه‌ای که مرحله آخر پس از موفقیت کارورز در آزمون فنی و حرفه‌ای باشد، به کارورزان مقطع کارشناسی و بالاتر پرداخت می‌شود.
- پرداخت بیمه مسئولیت مدنی برای هر کارورز توسط دولت از محل اعتبارات عمومی پیش‌بینی شده است.

نمودار ۳- ساختار اجرایی طرح کارورزی

نمودار ۴- ساختار روابط ذینفعان و ارتباط با سامانه در طرح کارورزی

ثبت نام در سامانه کارورزی از طریق سایت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به نشانی (<https://karvarzi.mcls.gov.ir>) میسر است که هم امکان ثبت نام متقاضیان کارورزی فراهم می‌باشد و هم برای واحدهای پذیرنده برای آموزش کارورزان.

۷-۱-۹- الزامات تحقق اهداف دوره کارورزی

به منظور تحقق هدف گذاری انجام شده، اقدامات زیر ضروری می‌باشد:

- با توجه به اینکه دوره کارورزی یک دوره آموزشی محسوب می‌شود، پذیرش آموزشی بودن این دوره از سوی سازمان تامین اجتماعی و اتحادیه‌ها و تشکل‌های کارگری و کارفرمایی در جهت رفع دغدغه بنگاههای اقتصادی (واحدهای پذیرنده) در رابطه با قانون تامین اجتماعی ضروری می‌باشد. در غیر این صورت مشارکت بنگاههای اقتصادی در پذیرش کارورز ممکن است با چالش مواجه شود.
- به منظور پرداخت بخشی از کمک هزینه کارورزی و هزینه‌های بیمه حوادث کارورزان بر اساس جدول شماره ۴ حداقل ۲۴۰۰ میلیارد ریال اعتبارات بودجه‌ای (در قالب هزینه) بصورت سالانه برای بکارگیری ۱۵۰ هزار نفر کارورز نیاز می‌باشد.

- نظارت بر اجرای طرح در سطح استان براساس مکانیزمی است که بر اساس آن وظایف هر یک از دستگاههای اجرایی مشارکت کننده در قالب دستورالعمل نظارتی پیش‌بینی شده است.
- جلب نظر بنگاههای اقتصادی به پذیرش کارورز نیازمند مشارکت و همکاری دستگاههای اجرایی، تشکل‌ها و انجمن‌های بخش‌های خصوصی و تعاونی مربوطه می‌باشد.
- و بالاخره، موفقیت طرح کارورزی در گرو استمرار اجرای طرح در سال‌های برنامه ششم توسعه و پیش‌بینی اعتبار مورد نیاز در لوایح بودجه سنواتی می‌باشد.

۲-۷- طرح مهارت آموزی در محیط کار واقعی

۲-۷-۱- معرفی طرح

طرح "مهارت آموزی در محیط کار واقعی" با رویکرد ایجاد بسترهای لازم برای اشتغال مولد و پایدار و همچنین استمرار و تثبیت اشتغال فرصت‌های موجود و مورد نیاز جامعه بویژه در مشاغل خرد و خانگی با استفاده از ظرفیت بخش‌های غیردولتی در توسعه آموزش‌های مهارتی و نیز برای استفاده از ظرفیت‌های آموزشی موجود در محیط‌های کارگاهی و در راستای توسعه و تنوع الگوهای آموزشی تدوین گردیده است. در این طرح، مهارت‌آموز پس از کسب دانش کافی در یکی از حرفه‌های آموزشی مجاز، به منظور کسب مهارت تحت نظارت مرکز یادگیری و مطابق مقررات آموزشی سازمان در واحدهای مشمول طرح توسط فردی که تجربه، توان فنی، شغلی و مهارتی وی مورد تایید صنف یا صنعت مربوطه بوده و در کارگاه شاغل می‌باشد و دارای پروانه کسب یا بهره‌برداری از مراجع ذیصلاح است مشغول مهارت‌آموزی می‌شود.

در این طرح برای افزایش مهارت و اشتغال پذیری جوانان، ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب و پایدار جهت رفع مشکل جوانان عمدتاً غیردانشگاهی در گروه سنی ۱۵ تا ۲۲ ساله در قالب دوره مهارت آموزی در محیط کار واقعی در سال ۱۳۹۶ طراحی شده است. در این طرح، جوانان جویای کار گروه

سنی ۱۵-۲۲ سال برای دوره تعیین شده بر اساس توافق کارفرما و فرد آموزش گیرنده و پرداخت هزینه پوشش بیمه مسئولیت مدنی (سالانه به میزان یک میلیون ریال برای هر فرد) توسط دولت و صدور گواهینامه معتبر آموزش فنی و حرفه‌ای در پایان دوره وارد بنگاه‌های اقتصادی خصوصی و تعاونی خواهند شد.

۷-۲-۲- اهداف طرح

- آشنایی با محیط کسب و کار، کسب تجربه و آماده سازی و ایجاد خودباوری در مهارت‌آموز برای ورود به عرصه اشتغال و کارآفرینی
- حفظ و پایداری مشاغل سنتی و بومی خصوصاً در صنایع دستی
- کمک به بنگاه‌های فعال به منظور شناسایی و جذب نیروی کار مستعد و توانمند
- کاهش هزینه‌های جذب و بکارگیری نیروهای فاقد مهارت
- استفاده از ظرفیت و توان آموزشی عملی بنگاه‌های اقتصادی

۷-۲-۳- مشمولین طرح

مشمولین این طرح مهارت‌آموزان علاقمندی هستند که دارای حداقل ۱۵ سال سن باشند و شرایط و توانایی لازم متناسب با استاندارد آموزشی مربوطه را داشته باشند و از کارکنان فعلی کارگاه نباشند.

۷-۲-۴- ساز و کار اجرای طرح

با توجه به ابلاغیه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور موظف است نسبت به پیاده‌سازی دستورالعمل طرح با هماهنگی دستگاه‌های مرتبط نظیر سازمان تأمین اجتماعی، فعال‌سازی سامانه الکترونیک مربوطه و تشکیل کمیته، اقدام و گزارش آن را به دبیرخانه شورای عالی اشتغال و ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی ارائه نماید.

۷-۳- مشوق‌های بیمه‌ای سهم کارفرما

۷-۳-۱- معرفی برنامه مشوق‌ها

اجرای سیاست‌های فعال بازار کار که به عنوان یکی از سیاست‌های پیشرو در ایجاد تعادل در بازار کار قلمداد می‌گردد و زمینه تحرک بخشی به بازار کار از طریق استفاده از ظرفیت‌های بالقوه واحدهای تولیدی و خدماتی و تشویق کارفرمایان به استفاده از نیروی کار جدید را فراهم می‌نماید، از اهمیت قابل توجه و غیرقابل انکاری برخوردار می‌باشد. یکی از نمونه‌های موفق سیاست‌های فعال مورد اجرا در اغلب کشورهای جهان، اعمال حمایت در راستای کاهش هزینه‌های تمام شده نیروی انسانی برای کارفرمایان جهت ترغیب و تشویق آنها به استفاده از نیروی کار جدید می‌باشد تا بدین وسیله ضمن کاهش هزینه‌های تولید و به کارگیری نیروی انسانی بیشتر، زمینه افزایش فرصت‌های شغلی و کاهش بیکاری در کشور را فراهم نمایند.

بر همین اساس وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با هدف ایجاد فرصت‌های شغلی جدید با استفاده از ظرفیت‌های بلا تصدی نزد واحدهای اقتصادی موجود و کاهش نرخ بیکاری در کشور، تحرک بخشی به بازار کار از طریق "ارائه مشوق‌های کارفرمایی" را در دستور کار قرار داده و بر اساس ماده ۷۱ قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و همچنین بند ۶ جدول تبصره ۱۴ قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور پروژه معافیت کارفرمایان از پرداخت حق بیمه سهم کارفرما در قبال بکارگیری نیروی کار جدید از بین دانش‌آموختگان دانشگاهی جوان را طراحی نموده است.

اساس این طرح بر پایه استفاده حداکثری از اعتبارات و ظرفیت‌های موجود در قانون بودجه سنواتی و همچنین ظرفیت‌های خالی و بلا استفاده در بنگاه‌های بخش خصوصی و تعاونی طرح ریزی شده

است. بنگاه‌هایی که به‌دلایلی همچون افزایش هزینه‌های حقوق و دستمزد و سایر هزینه‌های تولید قادر به بکارگیری نیروی کار جدید نیستند.

مطابق چارچوب‌های تعریف شده در این طرح، مقرر است از طریق برقراری مشوق سهم کارفرما از پرداخت حق بیمه سهم کارفرما نسبت به ایجاد اشتغال برای ۴۰۰ هزار نفر از دانش‌آموختگان جوان در سال جاری اقدام گردد.

۷-۳-۲- مضمونین برنامه مشوق‌های بیمه سهم کارفرما

در اجرای طرح مشوق‌های کارفرمایان از پرداخت حق بیمه سهم کارفرما در ازاء بکارگیری جوانان فارغ‌التحصیل دانشگاهی، کارفرمایان بنگاه‌های فعال اقتصادی بخش خصوصی و تعاونی (دارای کد کارگاهی تأمین اجتماعی) در صورت جذب و بکارگیری جوانان دانش‌آموخته دانشگاهی از بین گروه هدف این طرح برای مدت یکسال از پرداخت حق بیمه تأمین اجتماعی (سهم کارفرما) معاف می‌گردند و سهم بیمه مذکور توسط دولت پرداخت می‌شود.

ضمن آن‌که کارفرمایانی (به عنوان واحد پذیرنده) که کارورزان دارای گواهی را جذب نمایند، بابت همان کارورزان و در چارچوب آئین‌نامه اجرایی ماده ۷۱ قانون برنامه ششم توسعه به مدت ۲ سال از مزایای معافیت حق بیمه سهم کارفرما برخوردار می‌شوند. لذا اعطای مشوق‌های بیمه بیشتر به افرادی است که دوره کارورزی را طی نموده باشند.

در اجرای این پروژه کلیه کارگاه‌های خصوصی و تعاونی فعال موضوع ماده (۴) قانون کار و بند (۳) ماده (۲) قانون تأمین اجتماعی و یا کارگاه‌های دارای مجوز فعالیت از سایر مراجع رسمی کشور تحت پوشش قرار می‌گیرند و کارفرمایان واجد شرایط پس از تأمین نیروی کار مورد نیاز از طریق مراکز کاریابی دارای مجوز فعالیت، یا اداره تعاون کار و رفاه اجتماعی و کسب تأییدیه بکارگماری نیروی کار

جدید از سوی ادارات تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ارائه مدارک مورد نیاز به اداره تامین اجتماعی شهرستان محل فعالیت کارگاه، مشمول برقراری معافیت بیمه سهم کارفرما قرار می‌گیرند.

۷-۳-۳- میزان معافیت کارفرمایان از پرداخت حق بیمه

کارفرمایان کارگاه‌های دایر دارای لیست بیمه و بازرسی تامین اجتماعی، به ازاء نیروی کار مازاد بر بیشترین تعداد بیمه شدگان سال گذشته طبق صورت مزد و حقوق ارسالی به سازمان تامین اجتماعی و کارفرمایان کارگاه‌های جدید التاسیس به ازاء تعداد کارکنان مندرج در لیست ارسالی به سازمان تامین اجتماعی در بازه زمانی سه ماهه یا بازرسی انجام شده توسط سازمان مذکور که اولاً دارای مدرک تحصیلی لیسانس و یا بالاتر باشند و ثانیاً در گروه سنی ۲۵ تا ۳۴ باشند از پرداخت صد درصد حق بیمه سهم کارفرما ماهانه معادل دو میلیون و یکصد و سی و نه هزار (۲۱۳۹۰۰۰) ریال به ازاء هر یک از جوانان استخدام شده در کارگاه معاف می‌گردند. در صورت وجود مغایرت بین لیست ارسالی کارفرما و نتیجه بازرسی تامین اجتماعی هرکدام که بیشتر باشد معیار عمل قرار خواهد گرفت.

کارفرمایان کارگاه‌هایی که نیروی کار جدید را به جای نیروی کار شاغل با مدرک تحصیلی لیسانس یا بالاتر در کارگاه که اخراج، مستعفی یا ترک کار نموده‌اند، بکارگمارند، مشمول استفاده از معافیت بیمه‌ای نخواهند شد و چنانچه تعداد بیمه شدگان کارگاه پس از برقراری معافیت بیمه سهم کارفرما کاهش یابد و فرد یا افرادی که طبق تاییدیه اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی یا نماینده آن به‌عنوان نیروی کار جدید در کارگاه شاغل شده‌اند از صورت مزد ارسالی کارفرما حذف گردند، کارگاه به نسبت کاهش نیروی کار جدید از شمول معافیت سهم کارفرما خارج خواهد شد.

۷-۳-۴- مراحل اجرای برنامه

- مراجعه کارفرما به کاربایی دارای مجوز از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی یا اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل و جذب نیروی کار جوان دانش‌آموخته دانشگاهی
- ارسال لیست بیمه کارگاه به تامین اجتماعی محل فعالیت بنگاه
- صدور تاییدیه بکارگیری دانش‌آموخته دانشگاهی توسط بنگاه از سوی اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل فعالیت بنگاه
- برقراری معافیت از پرداخت حق بیمه تامین اجتماعی سهم کارفرما توسط شعبه تامین اجتماعی محل فعالیت بنگاه

۷-۳-۵- برآورد منابع مالی اجرای برنامه

برای برقراری معافیت از پرداخت حق بیمه تامین اجتماعی برای کارفرمایان مشمول این طرح، تامین اعتبار مورد نیاز برای پوشش سهم کارفرما معادل ۲۰ درصد حداقل دستمزد و ۳ درصد حق بیمه بیکاری ضرورت دارد. با توجه به تعیین حداقل دستمزد سال ۱۳۹۶ معادل ۹ میلیون و سیصد هزار ریال در ماه برای اجرای این برنامه تامین و یا تعهد اعتباری معادل ده هزار و دویست و شصت و هفت میلیارد ریال از سوی دولت ضرورت دارد.

جدول ۶- برآورد اعتبار مورد نیاز برای اجرای برنامه معافیت بیمه‌ای سهم کارفرما

جمع اعتبار مورد نیاز (میلیارد ریال)	جامعه هدف (نفر)	سرايه هزینه بیمه برای يك سال (هزار ریال)	۲۳ درصد بیمه سهم کارفرما (هزار ریال)	حداقل دستمزد (هزار ریال)	سال
۱۰۲۶۷	۴۰۰۰۰۰	۲۵۶۶۸	۲۱۳۹	۹۳۰۰	۱۳۹۶

ماخذ: محاسبات گزارش

۸- چارچوب و ساز و کارهای اجرایی طرح کاج

اجرای برنامه‌های طرح کارانه اشتغال جوانان مستلزم انجام فعالیتهای متعدد از قبیل؛ پیش‌بینی و تأمین هزینه‌ها، پشتیبانی فنی، تعیین ظرفیتهای، بررسی و احراز صلاحیتهای، تدوین استانداردها و برگزاری دوره‌های آموزشی توسط دستگاههای اجرایی مربوط است. پیش‌برد این امور با تعیین وظایف و ایجاد هماهنگی بین دستگاهی از طریق تدوین دستورالعمل‌ها و آئین‌نامه اجرایی مربوطه امکانپذیر است. ذیلاً فرایند اجرای هر یک از برنامه‌های طرح کارانه اشتغال جوانان به اختصار آمده است.

۸-۱- دوره کارورزی دانش‌آموختگان دانشگاهی

➤ دستگاه اجرایی

- اعلام فراخوان برای شناسایی واحدهای فعال در بخش‌های خصوصی و تعاونی تحت پوشش واجد صلاحیت فنی و تخصصی به عنوان واحد پذیرنده برای ثبت نام در سامانه کارورزی با استفاده از ظرفیت نهادهای، تشکلهای خصوصی و تعاونی، نظام مهندسی و ...
- معرفی واحدهای واجد شرایط به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور جهت بررسی صلاحیتهای آموزش کارورز و صدور مجوز مربوطه
- تأیید اطلاعات واحد پذیرنده دارای مجوز آموزش مهارتی و موارد فسخ قرارداد آموزشی در سامانه کارورزی
- نظارت مستمر بر فرایند اجرای طرح بر اساس چارچوب نظارتی ابلاغی دستگاه ناظر
- ارائه گزارش عملکرد در فواصل زمانی ماهانه (در سطح استان) و سه ماهه (در سطح کشور) به دستگاه ناظر

➤ سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

- تهیه و ابلاغ دستورالعمل اجرایی " نحوه صدور مجوز آموزش کارورزی " ظرف حداکثر یک ماه از ابلاغ دستورالعمل اجرایی طرح کارورزی دانش‌آموختگان دانشگاهی

- تدوین استانداردهای آموزشی مهارت مورد نیاز طرح کارورزی در طی اجرای طرح کارورز
- برگزاری دوره‌های آموزشی آمادگی شغلی برای کارورزان
- پایش کیفیت آموزش‌های مهارتی ارائه شده توسط واحد پذیرنده بر اساس چک لیست‌های تعیین شده
- اخذ آزمون پایان دوره کارورزی
- تهیه گزارش‌های فصلی و ارائه به دستگاه ناظر

➤ دستگاه ناظر

- پیش‌بینی تأمین و پرداخت هزینه‌های کمک آموزشی، نظارت، پیاده‌سازی شامل راه‌اندازی و پشتیبانی سامانه نرم‌افزاری مورد نیاز طرح کارورزی و بیمه مسئولیت مدنی واحدهای پذیرنده کارورزان
- اعلام پیش‌بینی هزینه‌های مربوط به طرح کارورزی به سازمان برنامه و بودجه کشور جهت تصویب و تخصیص اعتبار
- تعیین ظرفیت پذیرش کارورز و توزیع استانی و دستگاهی، متناسب با ظرفیت کارگاه‌های دایر دارای کد بیمه تأمین اجتماعی در هر استان و ظرفیت مشارکت دانش‌آموختگان دانشگاهی جویای کار
- استانداران و اعضای شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان مکلفند در راستای اجرای صحیح و دقیق این دستورالعمل با بهره‌گیری از ظرفیت دستگاه‌های اجرایی و کارگروه تخصصی اشتغال استان هماهنگی، همکاری و مساعدت لازم را بعمل آورند.
- در صورت بروز هر گونه اختلاف بین واحد پذیرنده و کارورز، نظر کمیته مشترکی متشکل از نمایندگان سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای، دستگاه اجرایی و ناظر استانی لازم‌الاجرا خواهد بود.

۸-۲- مهارت‌آموزی در محیط کار واقعی

➤ کمیته راهبری ملی

- تصویب حرفه‌های آموزشی مجاز با در نظر گرفتن اولویت مشاغل سنتی و صنایع دستی
- تصویب سقف تعهدات آموزشی پیشنهادی کمیته اجرایی استان به صورت سالانه
- تعیین نحوه صدور مجوز، نظارت بر دوره‌های آموزشی و برگزاری آزمون نهایی
- نظارت بر اجرای صحیح دستورالعمل و ارایه گزارش سالانه به دبیرخانه شورای عالی اشتغال
- تدوین استاندارد برای دوره‌های آموزشی فاقد استاندارد

➤ سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای

- اخذ آزمون پایان دوره و صدور گواهینامه مطابق استاندارد آموزشی یا تاییدیه برای قبول شدگان
- تدوین و بروز رسانی استانداردهای آموزشی مورد نیاز دوره‌های آموزشی
- نظارت بر اجرای دوره‌های آموزشی
- صدور کارت شناسایی برای مربی و مهارت آموز
- برگزاری دوره توجیهی برای مهارت‌آموزان قبل از شروع آموزش و تبیین اهمیت اجرای دوره (در صورت ضرورت)
- استفاده از مربی (استادکار) به عنوان آزمونگر و طراح سؤالات آزمون‌های کتبی و عملی
- شغل مربوطه (در صورت لزوم)
- برقراری بیمه مسئولیت مدنی برای مهارت‌آموزان طی دوره آموزشی (نظیر کارآموزان مراکز آموزشی فنی و حرفه‌ای)

- برگزاری دوره آموزشی روش و فنون تدریس برای مربی (استادکار) قبل از شروع دوره آموزشی (در صورت لزوم)
- طراحی و بکارگیری سامانه رایانه‌ای مناسب برای شناسایی، ثبت نام، بررسی، معرفی و سایر مراحل اجرایی طرح به منظور تسهیل امور متقاضیان و دستگاه‌های دست اندر کار دستورالعمل و حسن نظارت بر فرآیند اجرای طرح مطابق با درخواست مرکز یادگیری.

➤ کمیته اجرایی استان

- تصویب و صدور مجوز آموزش به واحدهای مشمول طرح
- پیشنهاد حرفه‌های آموزشی مجاز با در نظر گرفتن اولویت مشاغل سنتی و صنایع دستی
- پیشنهاد میزان تعهدات آموزشی جهت تصویب توسط کمیته راهبری ملی بصورت سالانه.
- نظارت بر اجرای صحیح دستورالعمل هر دوره آموزشی و ارائه گزارش فصلی به کمیته راهبری ملی.

۸-۳- مشوق‌های بیمه سهم کارفرما

➤ سازمان برنامه و بودجه کشور

- منظور نمودن اعتبار مورد نیاز برای اجرای این آئین‌نامه در هر یک از سالهای برنامه پنجساله برنامه ششم در بودجه سنواتی کشور
- پرداخت صددرصد سهم بیمه کارفرمایان مشمول بابت بکارگیری نیروی کار جدید به سازمان تأمین اجتماعی

➤ سازمان تأمین اجتماعی

- ارائه گزارش ماهیانه میزان معافیت حق بیمه سهم کارفرما و تعداد نیروی کار جدید مشمول معافیت بیمه‌ای در سطوح استانی و ملی به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی جهت کنترل و نظارت تا پس از تأیید به سازمان برنامه و بودجه ارسال گردد.
- در صورت بروز اختلاف نظر در فرایند اجرای آیین‌نامه بین ذینفعان اعم از کارفرمایان، نیروی کار جدید، اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان تامین اجتماعی، موضوع در چارچوب قوانین و مقررات جاری کشور (قوانین کار و تامین اجتماعی) مورد رسیدگی قرار می‌گیرد.

➤ وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

- معرفی مشمولین طرح به سازمان تأمین اجتماعی
- تأمین و پرداخت حق بیمه سهم کارفرما
- نظارت بر حسن اجرای آیین‌نامه اجرایی طرح

۱۱- پیوست‌ها

۱۱-۱- دستورالعمل اجرایی طرح کارورزی دانش‌آموختگان دانشگاهی

■ تعاریف و مفاهیم

- ماده ۱:** در این دستورالعمل اصطلاحات و تعاریف در معانی مشروحه زیر بکار می‌رود:
- دانش‌آموخته دانشگاهی: دانش‌آموخته دانشگاهها و مراکز آموزش عالی داخل و خارج از کشور که مدرک تحصیلی آنها مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یا وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.
 - کارورز: به فرد دانش‌آموخته دانشگاهی جویند کار اطلاق می‌شود که بر اساس این دستورالعمل و در چارچوب استانداردهای آموزشی به فراگرفتن مهارت یا ارتقاء آن در واحد پذیرنده مبادرت می‌نماید.
 - واحد پذیرنده: بنگاه اقتصادی فعال در بخش‌های خصوصی یا تعاونی است که نسبت به پذیرش کارورز جهت آموزش مهارتی اقدام می‌نماید.
 - دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی و موسسه یا نهاد عمومی غیردولتی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری که مجوز فعالیت در بخش‌های خصوصی یا تعاونی را صادر می‌نمایند.
 - دستگاه ناظر ستادی: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
 - ناظر استانی: اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان
 - دوره کارورزی: دوره زمانی معینی است که طی آن کارورز نسبت به تبادل دانش، کسب تجربه و ارتقاء مهارت در واحد پذیرنده طبق استانداردهای آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور اقدام می‌نماید.

- مربی: کارفرما یا نیروی کاری است که در استخدام واحد پذیرنده بوده و مهارت‌های حرفه‌ای مرتبط با شغل مورد تصدی خود را به کارورز انتقال می‌دهد.
- کمک هزینه آموزشی کارورزی: وجوهی است که در قالب هزینه آموزشی در طول دوره کارورزی و توسط دولت به کارورز پرداخت می‌شود.
- موسسه عامل: بانک‌ها، موسسات مالی و اعتباری و صندوق‌های دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

■ اهداف

ماده ۲: اهداف اجرای این طرح عبارتند از:

- الف- افزایش قابلیت جذب و اشتغال دانش‌آموختگان از طریق انتقال مهارت و تجربه در محیط کار برای ورود به بازار کار.
- ب- ایجاد انگیزه کارآفرینی و کسب و کار در دانش‌آموختگان.
- ج- ارتقاء اخلاق و صلاحیت حرفه‌ای دانش‌آموختگان
- د - فراهم ساختن زمینه انتقال دانش از دانش‌آموخته به بنگاه اقتصادی.

■ دامنه پوشش

ماده ۳: کلیه دانش‌آموختگان دانشگاهی جویای کار و متقاضی کارورزی تحت پوشش این طرح می‌باشند.

تبصره ۱: دانشجویان در حال تحصیل از شمول طرح خارج می‌باشند.

تبصره ۲: اتباع خارجی، موظفین به گذراندن طرح کارورزی در رشته‌های گروه علوم پزشکی و متعهدین به اشتغال در دستگاه‌های اجرایی، سازمان‌ها و نهادهای انقلاب اسلامی و بورسیه کلیه دستگاه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای دولتی از دامنه پوشش طرح خارج می‌باشند.

■ شرایط احراز

ماده ۴: دانش‌آموخته دانشگاهی برای برخورداری از مزایای طرح باید دارای شرایط زیر باشد:

الف- حداکثر ۲۵ سال سن برای مقطع تحصیلی کاردانی، ۲۸ سال برای مقطع تحصیلی کارشناسی، ۳۳ سال برای مقاطع تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری.

تبصره ۱: به حداکثر سن دانش‌آموختگان دانشگاهی جویای کار ذکوری که دوره خدمت نظام وظیفه را گذرانده‌اند دو سال اضافه می‌شود.

تبصره ۲: دانش‌آموخته دانشگاهی که در طول ۲ سال قبل از ثبت نام در سامانه کارورزی، به مدت ۳ ماه یا بیشتر سوابق بیمه‌ای (تامین اجتماعی و یا خدمات کشوری) دارد، از شمول این طرح خارج می‌باشد.

ب- ثبت نام در سامانه کارورزی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
(<https://karvarzi.mcls.gov.ir>)

ج- کمتر از ۳ سال از تاریخ اخذ مدرک دانشگاهی سپری شده باشد. چنانچه خدمت نظام وظیفه پس از فارغ التحصیلی انجام شود مدت آن در این بند نیز لحاظ می‌گردد.

د- دارا بودن کارت پایان خدمت یا معافیت برای متقاضیان ذکور.

ه- عدم سابقه در دوره کارورزی.

تبصره: کارورزانی که کمتر از دو ماه از شروع دوره، انصراف کتبی خود را اعلام نمایند، یا بر اساس بند ب ماده ۱۶ و بندهای ج و د ماده ۱۷ دوره کارورزی آنها قطع گردد، برای یکبار از موضوع بند (ه) مستثنی می‌باشند.

و- سپری شدن حداقل دو ماه از ثبت نام در مرکز کاریابی و مشاوره شغلی.

ز- کارورز موظف است در طول دوره کارورزی نسبت به گذراندن دوره آموزشی "آمادگی شغلی" از طریق سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و اخذ گواهینامه مربوطه، اقدام نماید.

■ شرایط واحد پذیرنده

ماده ۵: برای پذیرش کارورز، واحد پذیرنده باید دارای مجوز فعالیت از دستگاه اجرایی ذیربط و مجوز آموزش کارورزی از سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور باشد.

ماده ۶: واحد پذیرنده به ازای هر ۳ نفر شاغل بیمه شده، صرفاً مجاز به پذیرش یک نفر کارورز می‌باشد.

تبصره ۱: واحدهای پذیرنده دارای مجوز فعالیت از وزارت جهاد کشاورزی و شرکت‌های دانش بنیان دارای مجوز از معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به ازای هر ۲ نفر شاغل بیمه شده مجاز به پذیرش یک نفر کارورز می‌باشند).

تبصره ۲: چنانچه واحد پذیرنده ۱ یا ۲ نفر شاغل بیمه‌شده داشته باشد، صرفاً مجاز به پذیرش یک نفر کارورز می‌باشد.

تبصره ۳: واحد پذیرنده‌ای که دارای پروانه کسب می‌باشد، حداقل باید ۱ سال از تاریخ صدور آن گذشته باشد.

ماده ۷: چنانچه واحد پذیرنده پس از گذشت دو ماه از شروع دوره، بدون دلیل موجه و مورد تأیید دستگاه اجرایی استانی از ادامه آموزش به کارورز امتناع نماید تا مدت یک سال از پذیرش کارورز جایگزین محروم می‌گردد.

تبصره ۱: در صورت کاهش نیروی کار بیمه شده واحد پذیرنده در طول مدت مشارکت در اجرای طرح کارورزی مجوز پذیرش و آموزش کارورز واحد مذکور توسط دستگاه ناظر استان ابطال می‌گردد و واحد یاد شده برای مدت دو سال حق ارائه آموزش مهارت کارورزی را نخواهد داشت.

تبصره ۲: چنانچه واحد پذیرنده برای مدت دوسال متوالی یا سه سال متناوب نسبت به افزایش نیروی کار خود اقدام ننماید از شمول مشارکت کنندگان اجرای طرح کارورزی خارج می شود. ملاک تشخیص افزایش نیروی کار لیست بیمه واحد پذیرنده است.

■ مدت دوره کارورزی

ماده ۸: طول دوره کارورزی حداقل ۴ ماه و حداکثر ۶ ماه برای هر کارورز متناسب با ظرفیت بنگاه و استانداردهای آموزشی مهارت تعیین می گردد.

تبصره ۱: در برخی از فعالیتهای مستقر در مناطق محروم و کمتر برخوردار کشور، بنا به تشخیص دستگاه ناظر و توافق واحد پذیرنده و سازمان آموزش فنی و حرفه ای حداکثر دوره، برای هر کارورز تا ۹ ماه قابل افزایش می باشد.

تبصره ۲: مدت آموزش براساس استانداردهای آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور به نحوی تعیین می گردد، که کارورز هر ماه حداقل ۱۰۰ ساعت و هر روز حداقل ۴ و حداکثر ۸ ساعت (در حد فاصل ساعت ۶ صبح الی ۲۰ عصر) از آموزش عملی بهره مند می شود.

■ حمایتها

ماده ۹: دستگاه ناظر براساس مقررات جاری صنعت بیمه و در قالب قرارداد با یکی از شرکتهای بیمه گر مورد تایید بیمه مرکزی کشور نسبت به پوشش بیمه مسئولیت مدنی کارورزان اقدام می نماید.

تبصره: در مواردی که هزینه پرداخت شده به شرکت بیمه گر طرف قرارداد براساس فرایند اجرایی طرح و انقضای شرایط پوشش بیمه کارورز مازاد بر تعهد شرکت بیمه گر باشد مبلغ مازاد تأدیه شده نزد شرکت بیمه گر، ظرف مدت یک هفته به دستگاه ناظر برگشت داده می شود.

ماده ۱۰ : سقف کمک هزینه آموزشی کارورزی در سال ۱۳۹۶ ماهیانه سه میلیون و یکصد هزار ریال (۳۱۰۰۰۰۰) تعیین می‌گردد که توسط دستگاه ناظر به تناسب حضور کارورز در واحد پذیرنده و مقطع تحصیلی (کاردانی تا ۲۵۰۰۰۰۰ ریال، کارشناسی تا ۲۷۰۰۰۰۰ ریال و کارشناسی ارشد و دکتری تا ۳۱۰۰۰۰۰ ریال)، در طول دوره محاسبه و حداکثر در سه مرحله، به گونه‌ای که مرحله آخر پس از موفقیت کارورز در آزمون سنجش مهارت و یا صدور گواهی کارورزی توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای باشد، به کارورزان پرداخت می‌شود. هر مرحله از پرداخت کمک هزینه مستلزم تأیید گزارش نظارتی توسط ناظر استانی و ناظر ستادی می‌باشد.

تبصره ۱ : واحدهای پذیرنده نیز می‌تواند بر اساس توافق با کارورز مبلغی را به عنوان کمک هزینه آموزشی به کارورز پرداخت نماید.

تبصره ۲ : دستگاه اجرایی می‌تواند علاوه بر اعتبار تخصیص یافته از سوی دستگاه ناظر از محل اعتبارات خود نیز نسبت به اجرای طرح با رعایت ضوابط این دستورالعمل اقدام نماید.

تبصره ۳ : متقاضیان دوره کارورزی که درسامانه کارورزی، عدم نیاز به دریافت کمک هزینه آموزش کارورزی را اعلام نموده اند، در اولویت معرفی به واحد پذیرنده قرار می‌گیرند.

ماده ۱۱ : کمک هزینه پرداختی به کارورز در هر مرحله پس از تأیید دستگاه ناظر به صورت الکترونیکی از سوی موسسه عامل به حساب کارورز واریز می‌گردد.

ماده ۱۲ : طرح کارورزی یک دوره آموزش عملی و کاربردی است و هیچگونه حقی برای کارورز و تعهدی برای واحد پذیرنده جهت جذب و استخدام موقت یا دائمی کارورز و شمولیت قوانین کار و تامین اجتماعی برای وی ایجاد نمی‌کند. حضور کارورز در واحد پذیرنده صرفاً برای آموزش عملی خواهد بود و واحد پذیرنده مجاز به واگذاری وظایف شغلی به کارورز نمی‌باشد.

ماده ۱۳: واحدهای پذیرنده در صورت به کارگیری و جذب کارورزان مقطع کارشناسی و بالاتر، از مزایای پرداخت ۱۰۰ درصد حق بیمه سهم کارفرما توسط دولت به مدت دو سال، بهره‌مند می‌شوند.

ماده ۱۴: نحوه ارائه آموزش عملی از سوی واحد پذیرنده به کارورز در قالب قرارداد آموزشی پیوست این دستورالعمل در سه نسخه تنظیم می‌شود که یک نسخه نزد کارورز، یک نسخه نزد واحد پذیرنده و یک نسخه نزد اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی شهرستان نگهداری می‌شود.

■ منابع مالی

ماده ۱۵: منابع مالی مورد نیاز اجرای طرح از موارد زیر قابل تأمین می‌باشد:

- الف) منابع اشتغالی بودجه‌های سنواتی برای کمک هزینه‌های آموزش کارورزان و مشوقهای بیمه سهم کارفرمایی
- ب) بودجه سنواتی دستگاههای اجرایی ملی یا استانی برای توانمندسازی و اشتغال‌پذیری دانش‌آموختگان موضوع این دستورالعمل.
- ج) کمک‌های بلاعوض مردمی، سازمان‌های حمایتی، موسسات خیریه، نهادهای عمومی غیر-دولتی.

■ موارد توقف و فسخ قرارداد آموزشی دوره کارورزی

ماده ۱۶: در موارد زیر دوره کارورزی متوقف می‌شود:

- الف - تعطیلی موقت واحد پذیرنده حداقل یک هفته و حداکثر سی روز.
- تبصره:** در صورت اعلام مراتب فوق از سوی واحد پذیرنده یا کارورز به دستگاه ناظر ظرف مدت حداکثر دو هفته بعد از تعطیلی، مدت توقف به طول دوره کارورزی اضافه خواهد شد.
- ب-عدم تأمین مربی جایگزین در صورت عدم حضور مربی اصلی بیش از ۷ روز آموزشی.

ماده ۱۷: در موارد زیر قرارداد آموزش بین کارورز و واحد پذیرنده فسخ می‌گردد:

- الف- احراز اشتغال به کار یا تحصیل کارورز.
- ب- غیبت غیرموجه کارورز در واحد پذیرنده بیش از ۵ روز.
- ج- تعطیلی بیش از یکماه یا دائم واحد پذیرنده.
- د- اعلام کتبی واحد پذیرنده مبنی بر قطع آموزش کارورز به دستگاه اجرایی.
- ه- انصراف کتبی کارورز از ادامه شرکت در دوره.
- و- عدم رعایت مقررات انضباطی- آموزشی واحد پذیرنده توسط کارورز.
- ز- فوت و از کار افتادگی کارورز.

■ اجرا، نظارت و ارزیابی

ماده ۱۸: دستگاه اجرایی مکلف است به منظور مدیریت دقیق اجرای این دستورالعمل، از طریق

واحدهای استانی خود، اقدامات زیر را بعمل آورد:

الف- اعلام فراخوان برای شناسایی واحدهای فعال در بخش‌های خصوصی و تعاونی تحت پوشش واجد صلاحیت فنی و تخصصی به عنوان واحد پذیرنده برای ثبت نام در سامانه کارورزی.

ب- معرفی واحدهای واجد شرایط فنی و تخصصی به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور جهت بررسی صلاحیت‌های آموزشی مهارتی کارورز و صدور مجوز مربوطه.

تبصره: دستگاه اجرایی و دستگاه ناظر می‌توانند از ظرفیت تشکلهای تخصصی بخشی اعم از

سازمانهای نظام مهندسی، اتاقها، اتحادیه‌ها و سایر تشکلهای تخصصی در شناسایی ظرفیتهای واحد های پذیرنده و سایر حوزه های اجرایی و نظارتی قابل واگذاری در قالب تفاهم نامه همکاری مشترک استفاده نمایند.

ج- نظارت مستمر بر فرایند اجرای طرح بر اساس چارچوب نظارتی ابلاغی دستگاه ناظر.

د- ارائه گزارش عملکرد در فواصل زمانی ماهانه (در سطح استان) و سه ماهه (در سطح کشور) به دستگاه ناظر.

تبصره: واحدهای پذیرنده در صورت رد صلاحیت فنی و تخصصی توسط دستگاه اجرایی مربوطه و یا رد صلاحیت آموزش مهارتی کارورز، می توانند پس از رفع نواقص نسبت به درخواست مجدد همان دوره و یا سایر فعالیتهای آموزشی مورد نظر اقدام نمایند.

ماده ۱۹: سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور مکلف است به منظور اجرای دقیق این دستورالعمل اقدامات زیر را بعمل آورد:

الف- تهیه و ابلاغ دستورالعمل اجرایی " نحوه صدور مجوز آموزش کارورز" ظرف حداکثر یکماه از ابلاغ این دستورالعمل.

ب- تدوین استانداردهای آموزشی مهارت مورد نیاز طرح کارورزی در طی اجرای طرح کارورزی.

ج- صدور مجوز آموزش کارورزی برای واحدهای واجد صلاحیت آموزشهای مهارتی.

د- برگزاری دوره‌های آموزشی آمادگی شغلی برای کارورزان.

ه- پایش کیفیت آموزشهای مهارتی ارائه شده توسط واحد پذیرنده به صورت مستمر.

و- اخذ آزمون پایان دوره کارورزی.

ز- تهیه گزارشهای فصلی و ارائه به دستگاه ناظر.

تبصره ۱: تمدید مجوز آموزشی واحد پذیرنده در هر حرفه (فرصت آموزشی) منوط به قبولی حداقل ۷۰ درصد از کارورزان در آزمون پایان دوره می باشد.

تبصره ۲: در صورت عدم بازدهی قابل قبول واحد پذیرنده در ارائه خدمات آموزشی در هر حرفه

(فرصت آموزشی) بنا به تشخیص سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور نسبت به لغو مجوز

آموزشی ارائه خدمات آموزشی در حرفه (فرصت آموزشی) مربوطه اقدام خواهد شد.

ماده ۲۰: دستگاه ناظر موظف است موارد مربوط به تأمین کمک هزینه آموزشی کارورزان، هزینه های پایش و ارزیابی، پیاده سازی شامل راهاندازی و پشتیبانی سامانه نرم‌افزاری مورد نیاز طرح کارورزی، بیمه مسئولیت مدنی واحدهای پذیرنده کارورزان و مشوق‌های بیمه سهم کارفرما را پیش‌بینی و جهت تصویب و تخصیص اعتبار به سازمان برنامه و بودجه کشور اعلام نماید.

ماده ۲۱: در صورت استخدام کارورز در همان واحد پذیرنده یا سایر واحدهای پذیرنده قبل از اتمام دوره کارورزی، واحد پذیرنده مکلف است حداکثر تا یک هفته نسبت به اعلام رسمی اتمام دوره کارورزی کارورز شاغل شده به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی اقدام نماید و واحد استخدام کننده نیز مکلف است به منظور برقراری مشوق‌های بیمه سهم کارفرما در لیست ارسالی خود به شعبه تأمین اجتماعی مشخصات نیروی کار جدید را درج نماید.

ماده ۲۲: مسئولیت هماهنگی، اطلاع‌رسانی، توسعه و نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل در استان‌ها بر عهده دبیر کارگروه کارگروه تخصصی اشتغال استان می‌باشد. ناظر استانی موظف است گزارش نظارتی را هر سه ماه یکبار به رئیس کارگروه و دستگاه ناظر ارائه نماید.

ماده ۲۳: دستگاه ناظر موظف است بر اساس ظرفیت کارگاه‌های دایر فعال (دارای کد بیمه تأمین اجتماعی) در هر استان، ظرفیت مشارکت دانش‌آموختگان دانشگاهی جویای کار و وضعیت بازار کار نسبت به تعیین ظرفیت پذیرش کارورز و توزیع استانی و دستگاهی اقدام نماید.

ماده ۲۴: استانداران و اعضای شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان مکلفند در راستای اجرای صحیح و دقیق این دستورالعمل با بهره‌گیری از ظرفیت دستگاه‌های اجرایی و کارگروه تخصصی اشتغال استان هماهنگی، همکاری و مساعدت لازم را بعمل آورند.

ماده ۲۵: در صورت بروز هر گونه اختلاف بین واحد پذیرنده و کارورز نظر کمیته مشترکی متشکل از نمایندگان سازمان آموزش فنی و حرفه ای، دستگاه اجرایی و ناظر استانی لازم الاجرا خواهد بود. این دستورالعمل مشتمل بر ۲۵ ماده و ۲۱ تبصره در هفتاد و پنجمین جلسه شورای عالی اشتغال مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۵ به تصویب رسید.

۱۱-۲- دستورالعمل نحوه صدور مجوز و اجرای دوره در «واحدهای کارورزی»

مقدمه

در راستای اجرایی نمودن تکالیف مقرر برای سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور در «دستورالعمل اجرایی طرح کارورزی دانش‌آموختگان دانشگاهی» موضوع تصویب‌نامه هفتاد و پنجمین جلسه شورای عالی اشتغال مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۵ و نیز توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و اجرای شیوه‌های آموزش توأم با کار عملی و مستنداً به ماده ۳ تصویب‌نامه هیأت محترم دولت به شماره ۱۶۲۷۳۳/ت/۴۷۳۳۴ هـ مورخ ۱۳۹۰/۸/۱۵ مبنی بر فراگیری دوره‌های مهارتی در محیط کار واقعی و یا شبیه‌سازی شده، با بهره‌گیری از ظرفیت بخش‌های مختلف کشور اعم از دولتی، عمومی، تعاونی و غیردولتی و اجرای ماده ۲۱ قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و آیین‌نامه بندهای (الف) تا (ه) ماده ۸۰ قانون برنامه پنجم توسعه و ماده ۷۱ قانون برنامه ششم توسعه، به‌منظور توسعه مهارت‌های حرفه‌ای و توانمندسازی دانش‌آموختگان دانشگاهی، دستورالعمل اجرایی نحوه صدور مجوز و اجرای دوره‌های مهارت‌آموزی در «واحدهای کارورزی» به شرح زیر تدوین گردیده است.

ماده ۱: تعاریف و اختصارات

- طرح کارورزی: موضوع دستورالعمل اجرایی طرح کارورزی دانش‌آموختگان دانشگاهی مصوب مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۵ شورای عالی اشتغال می‌باشد.
- کارورز: به فرد دانش‌آموخته دانشگاهی جویای کار اطلاق می‌شود که بر اساس دستورالعمل اجرایی طرح کارورزی دانش‌آموختگان دانشگاهی و در چارچوب استانداردهای آموزشی به فراگرفتن مهارت یا ارتقاء آن در واحد پذیرنده مبادرت می‌نماید.

- دوره کارورزی: دوره زمانی معینی است که طی آن کارورز نسبت به تبادل دانش، کسب تجربه و ارتقاء مهارت در واحد پذیرنده طبق استانداردهای آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور اقدام می‌نماید.
- سازمان: سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور وابسته به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌باشد.
- اداره کل: ادارات کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان‌های سراسر کشور که زیر نظر سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور فعالیت می‌نمایند.
- واحد متقاضی: به بنگاه اقتصادی متعلق به بخش خصوصی و تعاونی دارای تأییدیه دستگاه اجرایی اطلاق می‌شود که درخواست دریافت مجوز ایجاد «واحد کارورزی» را از سازمان دارد.
- داوطلب: به فرد دانش‌آموخته بیکار اطلاق می‌شود که متقاضی فراگرفتن مهارت یا ارتقاء آن در واحد پذیرنده می‌باشد.
- واحد پذیرنده: به بنگاه اقتصادی متعلق به بخش خصوصی و تعاونی دارای مجوز «واحد کارورزی» از سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور، اطلاق می‌شود که کارورز در آن به گذراندن دوره کارورزی و مهارت‌آموزی اقدام می‌نماید.
- پورتال جامع سازمان: به سامانه الکترونیکی جامع سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور گفته می‌شود.
- مربی (متصدی فرصت آموزشی): کارفرما یا نیروی کاری است که در استخدام واحد پذیرنده بوده و مهارت‌های حرفه‌ای مرتبط با شغل مورد تصدی خود را به کارورز انتقال می‌دهد.

ماده ۲: شرایط واحد متقاضی برای اخذ مجوز «واحد کارورزی»

الف) شرایط عمومی

- ۱- داشتن مجوز فعالیت اقتصادی از دستگاه مجری (پروانه ثبت شرکت، پروانه بهره‌برداری و یا پروانه فعالیت صنفی و کد صنفی)
 - ۲- فعال بودن (در حال تولید کالا یا خدمتی مشخص و تعریف شده)
- تبصره ۱:** شاخص فعال بودن، ارائه یکی از مدارک مثبت (اظهاری نامه مالیاتی آخرین سال منتهی به درخواست، یا لیست بیمه تامین اجتماعی آخرین ماه منتهی به درخواست) دال بر وضعیت فعلی واحد متقاضی از حیث تولید کالا یا خدمت مرتبط با موضوع فعالیت می‌باشد.

ب- شرایط فنی و اختصاصی

- ۱- برخورداری از امکانات سخت‌افزاری (فضا، تجهیزات، ابزار و وسایل مناسب) و نرم‌افزاری (برنامه‌های کاربردی، ...). بر اساس شرایط منطبق یا نزدیک به استانداردهای آموزشی متناسب با فرصت‌های آموزشی مورد تقاضا برای انتقال مهارت به کارورز.
 - ۲- برخورداری از کادر متخصص و ماهر برای به عهده گرفتن امر مربیگری و انتقال مهارت به کارورز در فرصت/فرصت‌های آموزشی مورد تقاضا.
- تبصره ۲:** صلاحیت تخصصی و حرفه‌ای کادری که به عنوان مربی معرفی می‌شود، بر اساس یکی از شرایط زیر احراز می‌شود:
- برخورداری از کارت مربیگری سازمان.
 - داشتن حداقل مدرک تحصیلی فوق لیسانس مرتبط، به اضافه حداقل دو سال سابقه کار مفید و مرتبط.
 - داشتن حداقل مدرک تحصیلی لیسانس مرتبط، به اضافه حداقل سه سال سابقه کار مفید و مرتبط.
 - داشتن حداقل مدرک تحصیلی فوق دیپلم مرتبط، به اضافه حداقل چهار سال سابقه کار مفید و مرتبط.

- داشتن حداقل مدرک تحصیلی دیپلم متوسطه، به اضافه حداقل پنج سال سابقه کار مفید و مرتبط.
 - داشتن حداقل مدرک تحصیلی سیکل (متوسطه اول)، به اضافه حداقل هفت سال سابقه کار مفید و مرتبط.
- تبصره ۳:** برخورداری از گواهینامه فنی و حرفه‌ای مرتبط با فرصت آموزشی مورد تصدی، می‌تواند به عنوان یک سال سابقه کار مفید محاسبه شود.
- ۳- برخورداری از شرایط و امکانات حفاظت، ایمنی و بهداشت مناسب و استاندارد (مطابق با اصول و ضوابط موضوعه)
- تبصره ۴:** در صورت صدور تأییدیه دستگاه اجرایی ذیربط مبنی بر احراز صلاحیت واحد پذیرنده برای ارائه آموزش مهارت دوره کارورزی، این امر به منزله برخورداری احد پذیرنده از شرایط مندرج در ماده ۲ این دستورالعمل می‌باشد که سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای به استناد آن مجوز آموزشی صادر خواهد نمود.

ماده ۳: مراحل و فرایندهای صدور و اعطای مجوز

- ۱- تکمیل فرم‌های الکترونیکی درخواست صدور مجوز «آموزش کارورزی» و بارگذاری (آپلود) تصاویر مدارک دال بر برخورداری از شرایط عمومی مطابق با ماده ۲ این دستورالعمل یا تأییدیه دستگاه اجرایی توسط واحد متقاضی براساس فرصت/فرصت‌های آموزشی مورد نظر در سامانه اختصاصی به نشانی (<https://karvarzi.mcls.gov.ir>).
- تبصره ۱:** ادارات کل موظف به ارائه راهنمایی و مشاوره مورد نیاز برای مراحل دریافت مجوز «آموزش کارورزی» به واحد متقاضی می‌باشند.
- ۲- بررسی درخواست و اصل مدارک واحد متقاضی، توسط اداره کل.

۳- تهیه و تدوین پیش نویس استانداردهای آموزش شغل یا شایستگی مناسب و مرتبط با فرصت/فرصت‌های آموزشی مورد نظر واحد متقاضی برای جذب کارورز در صورت موجود نبودن در مجموعه استانداردهای آموزش شغل یا شایستگی سازمان، توسط اداره کل با مشارکت واحد متقاضی و ارسال آن به دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی سازمان جهت تصویب.

تبصره ۲: واحد متقاضی با همکاری و ارائه مشاوره فنی و تخصصی به اداره کل در خصوص تهیه و تدوین پیش‌نویس استانداردهای آموزش شغل یا شایستگی، می‌تواند در تسریع مرحله صدور مجوز موثر باشد. در غیر این‌صورت اداره کل می‌تواند درخواست واحد متقاضی را تا زمان تدوین استانداردهای آموزش شغل یا شایستگی مربوطه به حالت تعلیق درآورده و مراتب را از طریق مکاتبه رسمی، به واحد متقاضی اعلام نماید.

۴- بررسی و اصلاح پیش‌نویس استانداردهای آموزش شغل یا شایستگی ارسالی از سوی ادارات کل و تصویب و بارگذاری آنها روی پورتال جامع سازمان، توسط دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی.

تبصره ۳: مدت زمان لازم برای طی مراحل بررسی، اصلاح و تصویب استانداردهای آموزش شغل یا شایستگی تدوین شده توسط دفتر طرح و برنامه درسی سازمان، نمی‌بایست بیش از ۱۵ روز از زمان تحویل آن توسط اداره کل باشد.

۵- بررسی شرایط فنی و اختصاصی واحد متقاضی فاقد تأییدیه دستگاه اجرایی بر اساس ضوابط و مقررات سازمان و ارزیابی ظرفیت‌های فیزیکی آن از طریق بازدید امکانات و محصولات واحد.

تبصره ۴: واحدهای متقاضی که دارای مجوز مرکز جوار کارگاهی یا بین کارگاهی (موضوع ماده ۱۱۰ قانون کار) از سازمان می‌باشند، نیاز به طی مرحله ۵ این ماده برای اخذ مجوز ایجاد «واحد کارورزی» ندارند.

۶- تعیین تعداد مجاز پذیرش کارورز برای هر یک از فرصت‌های آموزشی مورد درخواست واحد متقاضی توسط اداره کل بر اساس ظرفیت‌های فیزیکی موجود آن واحد با رعایت ضوابط دستورالعمل اجرایی طرح کارورزی.

۷- بررسی مستندات و مدارک واحد متقاضی برای تأیید نهایی بر اساس فرم‌ها و شاخص‌های مربوطه در شورای گسترش استان.

۸- صدور مجوز «آموزش کارورزی» برای واحد متقاضی و اعطای آن.

تبصره ۵: مجوز «آموزش کارورزی» پس از تأیید نهایی شورای گسترش استان با اعتبار ۳ ساله بر اساس فرمت‌های مربوطه صادر می‌شود و در برگیرنده موارد زیر می‌باشد:

الف - درج نام کامل واحد پذیرنده

ب - درج عنوان، شماره و تاریخ صدور پروانه فعالیت واحد پذیرنده

ج - درج موضوع فعالیت واحد پذیرنده

د - درج شناسه ملی و عنوان استانداردهای آموزش شغل و شایستگی قابل ارائه در واحد پذیرنده به همراه طول مدت دوره مهارت‌آموزی، محل اجرا و نیز ظرفیت پذیرش کارورز برای هر یک از استانداردهای مذکور.

ه - درج زمان شروع و خاتمه اعتبار مجوز.

تبصره ۶: کل فرآیند صدور و اعطای مجوز از زمان تحویل درخواست توسط واحد متقاضی، مشروط به موجود بودن حداقل یکی از استانداردهای آموزشی مرتبط با فرصت/فرصت‌های آموزشی مورد درخواست واحد متقاضی، نمی‌بایست از ۱۵ روز بیشتر شود. در غیر اینصورت واحد متقاضی می‌تواند موضوع را بر اساس ضوابط مندرج در دستورالعمل اجرایی طرح کارورزی پیگیری نماید.

تبصره ۷: هرگونه تغییر در تعداد یا عناوین استانداردهای آموزش شغل یا شایستگی مندرج در مجوز «آموزش کارورزی» در قالب الحاقیه، پس از احراز شرایط بلامانع می‌باشد.

تبصره ۸: در صورت واجد شرایط نبودن واحد متقاضی در هر یک از مراحل بررسی شرایط عمومی، بررسی شرایط فنی و اختصاصی و بررسی شورای گسترش استان، مراتب می‌بایست کتباً توسط اداره کل به اطلاع واحد متقاضی رسانده شود. در هر صورت واحد متقاضی نیز می‌تواند از طریق اداره کل یا سامانه الکترونیکی مربوطه در جریان کلیه مراحل روند اجرای درخواست خود قرار گرفته و در این خصوص پیگیری‌های لازم را انجام دهد.

ماده ۴: فرآیند اجرا

- ۱- واحدهای پذیرنده می‌توانند از طرق مختلف و مجاز، نسبت به اطلاع‌رسانی برای جذب داوطلبان واجد شرایط طرح کارورزی در فرصت‌های آموزشی مجاز خود اقدام نمایند.
 - ۲- شرایط داوطلب برای امکان ورود به دوره کارورزی شغل مورد تقاضا را «استاندارد آموزش شغل یا شایستگی آن شغل» تعیین می‌نماید و واحد پذیرنده نسبت به رعایت کامل و دقیق آن در پذیرش کارورز و نیز اجراء دوره مهارت‌آموزی بر اساس مفاد این دستورالعمل اقدام می‌نماید.
- تبصره ۱:** طول دوره مهارت‌آموزی در طرح کارورزی حداقل معادل زمان تعیین شده در استاندارد آموزشی یک شغل یا مجموع استانداردهای آموزش شایستگی مرتبط با یک شغل و براساس ضرایب جدول همترازی که از سوی سازمان اعلام می‌شود، خواهد بود.

تبصره ۲: رعایت پیش‌نیازهای مشخص شده احتمالی در استانداردهای آموزش شغل یا شایستگی مورد نظر به عهده کارورز بوده و لازم است قبل از ثبت‌نام و شروع دوره کارورزی، مدارک مثبت دال بر گذراندن پیش‌نیازهای مربوطه، توسط کارورز ارائه شود.

۳- کارورز موظف است به موازات اقدام برای ثبت‌نام و شرکت در دوره کارورزی، نسبت به ثبت‌نام و شرکت در دوره آمادگی شغلی نیز از طریق مراجعه به مراکز آموزشی یا سامانه الکترونیکی آموزش مجازی سازمان، اقدام و گواهینامه دوره مذکور را دریافت نماید.

۴- واحد پذیرنده موظف است پس از پذیرش داوطلب در دوره‌های مهارت‌آموزی مجاز خود، نسبت به عقد قرارداد آموزشی (بر اساس فرمت‌های ابلاغی) با داوطلب اقدام نماید و پس از آن، وی را بر اساس قرارداد مربوطه به متصدی فرصت آموزشی مورد نظر (به عنوان مربی) معرفی نموده، شروع به مهارت‌آموزی او را ضمن ثبت در پورتال جامع سازمان، به اداره کل و دیگر مراجع تعیین شده در دستورالعمل طرح کارورزی، اعلام نماید. همچنین واحد پذیرنده موظف است پیش از شروع به مهارت‌آموزی کارورز، یک نسخه از استاندارد آموزش شغل یا شایستگی مورد نظر را (به عنوان نقشه راه آموزشی) به متصدی فرصت آموزشی یاد شده (مربی) و یک نسخه دیگر آن را به کارورز ارائه نموده و نسبت به برگزاری جلسات توجیهی برای متصدی فرصت آموزشی (مربی) و کارورز اقدام نماید.

تبصره ۳: کارورز در طی دوره مهارت‌آموزی خود در واحد پذیرنده، موظف به رعایت کلیه ضوابط و مقررات واحد پذیرنده می‌باشد.

۵- کارورز در پایان دوره مهارت‌آموزی خود، می‌تواند نسبت به ثبت نام آزمون پایان دوره براساس استانداردهای آموزش شغل یا شایستگی مربوطه اقدام نموده و پس از شرکت در آزمون مذکور، در صورت کسب نمره قبولی، از سوی اداره کل، گواهینامه مهارت دریافت نماید. چنانچه کارورز

موفق به کسب نمره قبولی در آزمون مذکور نشود، با ارائه درخواست می‌تواند در آزمون مجددی که حداکثر طی ۳۰ روز پس از درخواست وی توسط اداره کل برگزار می‌شود، شرکت نماید. اولویت برگزاری آزمون عملی توسط ادارات کل، در محل واحد پذیرنده می‌باشد.

تبصره ۴: برای کارورزانی که تمایلی برای شرکت در آزمون مهارت‌آموزی سازمان فنی و حرفه‌ای ندارند، صرفاً گواهی مشارکت در دوره کارورزی به مدت حضور کارورز در واحد پذیرنده از سوی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای صادر خواهد شد.

۶- اداره کل می‌تواند با اعلام دستگاه اجرایی ذیربط در هر زمان که یکی از شرایط عمومی، فنی و اختصاصی و یا ضوابط شورای گسترش استان از واحد پذیرنده سلب شود و یا به استناد دلایل متعددی که مؤید پایین بودن کیفیت آموزش‌های ارائه شده در واحد پذیرنده باشد، نسبت به لغو مجوز واحد پذیرنده براساس ضوابط و مقررات سازمان و دستورالعمل طرح کارورزی اقدام و مراتب را به مراجع ذیربط اعلام نماید.

۷- واحدهای پذیرنده، در صورت برخورداری از عملکرد موفق در ارتباط با اجرای طرح و با کسب رتبه مناسب در شاخص‌های اعتبارسنجی و اخذ مجوز از شورای گسترش سازمان، می‌توانند به «واحدهای کارورزی و صلاحیت حرفه‌ای» ارتقاء یافته و در راستای استقرار نظام صلاحیت حرفه‌ای، فعالیت نمایند.

۸- پایش واحدهای پذیرنده، از حیث کیفیت مهارت‌آموزی و رعایت مقررات موضوعه، برعهده ادارات کل و مراکز تابعه می‌باشد.

تبصره ۵: بررسی و تایید دوره‌های مهارت‌آموزی برگزار شده در واحدهای پذیرنده از طریق پورتال جامع سازمان، در سطح استان انجام می‌شود.

این دستورالعمل در ۴ ماده و ۱۷ تبصره در راستای اجرای طرح کارورزی به تصویب شورای معاونین سازمان رسید.

۱۱-۳- دستورالعمل اجرایی طرح مهارت آموزی در محیط کار واقعی

مقدمه

در راستای اجرایی نمودن بند ۲ سیاستهای کلی اشتغال ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری و بند ۵ سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی، "طرح مهارت آموزی در محیط کار واقعی" با رویکرد ایجاد بسترهای لازم برای اشتغال مولد و پایدار و همچنین استمرار و تثبیت اشتغال فرصت‌های موجود و مورد نیاز جامعه بویژه در مشاغل خرد و خانگی با استفاده از ظرفیت بخش‌های غیردولتی در توسعه آموزش‌های مهارتی و نیز برای استفاده از ظرفیت‌های آموزشی موجود در محیط‌های کارگاهی و در راستای توسعه و تنوع الگوهای آموزشی تدوین گردیده است.

ماده ۱: اهداف

- ۱-۱- آشنایی با محیط کسب و کار، کسب تجربه و آماده سازی و ایجاد خودباوری در مهارت آموز برای ورود به عرصه اشتغال و کارآفرینی.
- ۱-۲- حفظ و پایداری مشاغل سنتی و بومی خصوصاً در صنایع دستی
- ۱-۳- کمک به بنگاههای فعال به منظور شناسایی و جذب نیروی کار مستعد و توانمند
- ۱-۴- کاهش هزینه‌های جذب و بکارگیری نیروهای فاقد مهارت
- ۱-۵- استفاده از ظرفیت و توان آموزشی عملی بنگاههای اقتصادی

ماده ۲- اختصارات و تعاریف

۲-۱- **اداره کل:** ادارات کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان‌ها.

۲-۲- **سازمان:** سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور.

۳-۲ - **مرکز یادگیری (واحد مشمول طرح):** یکی از مراکز آموزشی یا کارگاهی است که با مجوز سازمان می‌تواند نسبت به تربیت فنی و حرفه‌ای مهارت آموز، در حرفه‌های آموزشی مجاز اقدام نماید.

۴-۲ - **حرفه آموزشی مجاز:** حرفه یا شایستگی که در قالب استاندارد آموزشی سازمان مصوب گردیده است.

۵-۲ - **مهارت آموز:** فردی که پس از کسب دانش کافی در یکی از حرفه‌های آموزشی مجاز به منظور کسب مهارت با رضایت و اختیار خود (در مورد اشخاص زیر ۱۸ سال با اطلاع و رضایت کتبی ولی) تحت نظارت مرکز یادگیری و مطابق مقررات آموزشی سازمان در واحدهای مشمول طرح براساس این دستورالعمل مشغول آموزش می‌شود.

۶-۲ - **مربی (استادکار):** فردی که تجربه، توان فنی، شغلی و مهارتی وی مورد تایید صنف یا صنعت مربوطه بوده و در کارگاه شاغل می‌باشد و دارای پروانه کسب یا بهره‌برداری از مراجع ذیصلاح است.

۷-۲ - **مهارت آموزی در محیط کار واقعی:** یکی از روش‌های آموزش فنی و حرفه‌ای است که طی آن مهارت و شایستگی‌های مورد نیاز در چارچوب استانداردهای آموزشی سازمان از مربی به مهارت آموز هم‌زمان با فرآیند تولید محصول و ارائه خدمت منتقل می‌گردد.

ماده ۳- شرایط مهارت آموز

۱-۳ - مهارت آموز علاقه‌مندی و تمایل خود را کتباً اعلام نماید.

۲-۳ - سن مهارت آموز حداقل ۱۵ سال باشد.

۳-۳ - تابعیت ایرانی داشته باشد.

۴-۳ - شرایط و توانایی لازم متناسب با استاندارد آموزشی مربوطه را داشته باشد.

۳-۵- از کارکنان فعلی کارگاه نباشد.

ماده ۴- شرایط مربی (استادکار)

۴-۱- حداقل دارای پنج سال و در صورت داشتن گواهینامه مهارت دارای سه سال سابقه کار مرتبط (در همان شغل) باشد.

۴-۲- حسن شهرت، سطح تخصص و توان حرفه‌ای وی مورد تأیید صنف یا صنعت مربوطه باشد.

۴-۳- صلاحیت عمومی و توانمندی انتقال مطالب به مهارت آموزان را داشته باشد.

ماده ۵- شرایط آموزش

۵-۱- آموزش در مرکز یادگیری تعیین شده و در ساعات معمول کار اجرا گردد.

۵-۲- آموزش مطابق استاندارد آموزشی سازمان صورت گیرد. برای مشاغل فاقد استاندارد، سازمان با مشارکت متخصصین صنف یا صنعت نسبت به تهیه و تدوین استاندارد اقدام می‌نماید.

۵-۳- زمان آموزش برابر با زمان مندرج در استانداردهای آموزشی بوده و حداکثر یکسال باشد. همچنین حداقل مدت زمان آموزش در هر زمان نباید کمتر از هشتاد ساعت باشد.

۵-۴- آموزش بایستی متناسب با حرفه و استاندارد آموزشی باشد.

۵-۵- در صورت تخلف مرکز یادگیری، معرفی مهارت آموز به دیگر مراکز مشابه مجاز می‌باشد.

۵-۶- سرفصل‌های آموزشی باید در مرکز یادگیری نصب شده باشد.

۵-۷- مهارت‌آموز در پایان دوره به منظور اخذ آزمون‌های مربوطه به مراکز یادگیری معرفی می‌شود.

۵-۸- مربی (استادکار) حین اجرای آموزش اجازه کاهش تعداد یا اخراج کارگران مشمول بیمه تامین اجتماعی نسبت به زمان شروع اجرای طرح را ندارد. (تعداد بیمه شدگان واحدهای مشمول نباید کاهش یابد).

۵-۹- تعداد مهارت‌آموزان برای هر واحد مشمول به شرط وجود امکانات، تجهیزات، فضا و ایمنی کافی حداکثر ۳ نفر می‌باشد.

۵-۱۰- مشخصات تمامی دوره‌های آموزشی می‌بایست در پورتال جامع آموزش سازمان درج گردد.

۵-۱۱- طرفین حق مطالبه هیچگونه وجهی بابت اجرای دوره آموزشی را ندارند.

ماده ۶- شرایط مرکز یادگیری

۶-۱- دارای پروانه کسب یا بهره برداری معتبر باشد.

۶-۲- مجوز آموزشی مربوطه را از اداره کل داشته باشد.

۶-۳- دستورالعمل‌های ایمنی و حفاظت فنی و بهداشت کار در مرکز یادگیری رعایت شده باشد.

۶-۴- دستگاه‌ها و تجهیزات مرکز یادگیری متناسب با نوع استاندارد آموزشی باشد.

۶-۵- مرکز یادگیری می‌بایست نسبت به اعلام درخواست آموزشی مهارت آموز به سازمان اقدام نماید.

۶-۶- اعتبار مجوز هر واحد مشمول طرح، در صورت عدم جذب و بکارگیری حداقل یک سوم از ظرفیت مهارت آموختگان آن واحد، فاقد اعتبار بوده و قابل تمدید نیست.

ماده ۷- وظایف مربی (استادکار)

۷-۱- رعایت استانداردهای آموزش مهارتی

- ۲-۷- تکمیل و تحویل اسناد، مدارک و فرم‌های ارایه شده اداره کل
- ۳-۷- معرفی مهارت‌آموز برای آزمون پایان دوره به مرکز بلافاصله بعد از پایان دوره.
- ۴-۷- همکاری با عوامل معرفی شده از طرف اداره کل
- ۵-۷- رعایت مفاد قرارداد آموزشی منعقد شده بین مربی (استادکار) و مهارت آموز (یا ولی وی).
- ۶-۷- همکاری در اخذ آزمون‌های کتبی و عملی پایان دوره آموزشی.
- ۷-۷- اعلام ترک دوره مهارت آموزی به اداره کل مربوطه.
- ۸-۷- توانمندسازی مهارت‌آموز در مهارت‌های کسب و کار به همراه مهارت‌های شغلی در حد متعارف حرفه مربوطه و رعایت کرامت انسانی.
- ۹-۷- خودداری از محول نمودن آموزش به دیگران.

ماده ۸- وظایف مهارت آموز

- ۱-۸- تا پایان مدت دوره موظف به اجرای مفاد قرارداد آموزشی باشد.
- ۲-۸- طبق برنامه آموزشی تعیین شده توسط مربی در محل آموزش حاضر شود.
- ۳-۸- در صورت غیبت مهارت‌آموز (به علت بیماری و...)، وی موظف است مراتب را در اسرع وقت به همراه اسناد و مدارک مربوطه به مرکز یادگیری اطلاع دهد.
- ۴-۸- کلیه مقررات انضباطی، ایمنی و آموزشی مرکز یادگیری را رعایت کند.
- ۵-۸- در آزمون‌های پایان دوره شرکت کند.

۸-۶- مهارت‌آموزان پس از موفقیت در دوره آموزشی قبلی در اولویت ثبت نام در دوره‌های تکمیلی مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای سازمان می‌باشند.

ماده ۹ - وظایف مشترک مربی (استادکار) و مهارت آموز

۹-۱- عدم اجبار به امور غیر آموزشی از جمله ضمانت، شهادت، شراکت، معامله و...

۹-۲- امانت‌داری، تلاش حداکثری برای حفظ جان، مال، تجهیزات و مواد مصرفی طرفین.

۹-۳- رعایت شئونات اخلاقی و اجتماعی.

۹-۴- ارائه اطلاعات لازم به ولی مهارت‌آموز، مرکز یادگیری، تشکل صنفی و صنعتی مربوطه برای اجرای بهینه دوره و حفظ مطلوبیت اجرای دستورالعمل.

۹-۵- طرفین در صورت توافق برای توقف اجرای دوره آموزشی لازم است مراتب را کتباً حداکثر ۱۵ روز بعد از توقف اجرای دوره آموزشی به اداره کل و صنف مربوطه اعلام نمایند.

تبصره: مرجع رسیدگی به اختلافات آموزشی مهارت آموز و مربی (استادکار)، تشکل صنفی یا صنعتی مربوطه می‌باشد. در صورت عدم حصول نتیجه، مربی (استادکار) به اداره کل معرفی می‌گردد.

ماده ۱۰ - وظایف سازمان و اداره کل

۱۰-۱- اخذ آزمون پایان دوره و صدور گواهینامه مطابق استاندارد آموزشی یا تاییدیه برای قبول شدگان.

۱۰-۲- تدوین و بروزرسانی استانداردهای آموزشی مورد نیاز دوره‌های آموزشی.

۱۰-۳- نظارت بر اجرای دوره‌های آموزشی.

- ۴-۱۰- صدور کارت شناسایی برای مربی و مهارت آموز.
- ۵-۱۰- برگزاری دوره توجیهی برای مهارت‌آموزان قبل از شروع آموزش و تبیین اهمیت اجرای دوره (در صورت ضرورت).
- ۶-۱۰- استفاده از مربی (استادکار) به عنوان آزمونگر و طراح سؤالات آزمون‌های کتبی و عملی شغل مربوطه (در صورت لزوم).
- ۷-۱۰- برقراری پوشش بیمه مسئولیت مدنی برای مهارت آموزان طی دوره آموزشی (نظیر کارآموزان مراکز آموزشی فنی و حرفه‌ای).
- ۸-۱۰- برگزاری دوره آموزشی روش و فنون تدریس برای مربی (استادکار) قبل از شروع دوره آموزشی (در صورت لزوم).
- ۹-۱۰- طراحی و بکارگیری سامانه رایانه‌ای مناسب برای شناسایی، ثبت نام، بررسی، معرفی و سایر مراحل اجرایی طرح به منظور تسهیل امور متقاضیان و دستگاه‌های دست اندرکار دستورالعمل و حسن نظارت بر فرآیند اجرای طرح مطابق با درخواست مرکز یادگیری.
- تبصره: منابع مورد نیاز برای بیمه مسئولیت مدنی مهارت‌آموزان همه ساله توسط سازمان برنامه و بودجه کشور تامین خواهد شد.

ماده ۱۱- کمیته راهبری ملی

به منظور سیاست‌گذاری، هدایت و نظارت بر اجرای این روش آموزشی، کمیته‌ای به نام کمیته راهبری ملی در سازمان با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

۱-۱۱- ریاست سازمان (رئیس کمیته).

۱۱-۲- معاون آموزش سازمان (دبیر).

۱۱-۳- یک نفر نماینده معاونت توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی.

۱۱-۴- یک نفر نماینده معاونت روابط کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی.

۱۱-۵- یک نفر نماینده سازمان تامین اجتماعی کشور.

۱۱-۶- یک نفر نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت.

ماده ۱۲-وظایف کمیته راهبری ملی

۱۲-۱- تصویب حرفه‌های آموزشی مجاز با در نظر گرفتن اولویت مشاغل سنتی و صنایع دستی

۱۲-۲- تصویب سقف تعهدات آموزشی پیشنهادی کمیته اجرایی استان به صورت سالانه

۱۲-۳- تعیین نحوه صدور مجوز، نظارت بر دوره‌های آموزشی و برگزاری آزمون نهایی

۱۲-۴- نظارت بر اجرای صحیح دستورالعمل و ارایه گزارش سالانه به دبیرخانه شورای عالی اشتغال

۱۲-۵- تدوین استاندارد برای دوره‌های آموزشی فاقد استاندارد.

ماده ۱۳- کمیته اجرایی استان

به منظور صدور مجوز و نظارت بر اجرای دوره‌های آموزشی، کمیته‌ای با ترکیب زیر در تمام استان‌ها تشکیل می‌شود:

۱۳-۱- مدیر کل فنی و حرفه‌ای استان (رئیس کمیته).

۱۳-۲- معاون آموزش، پژوهش و برنامه‌ریزی (دبیر کمیته).

۱۳-۳- نماینده اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان.

۱۳-۴- نماینده اتاق اصناف استان.

۱۳-۵- یک نفر از نمایندگان تشکل‌های کارگری با معرفی مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان.

۱۳-۶- یک نفر از نمایندگان تشکل‌های کارفرمایی با معرفی مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان.

۱۳-۷- نماینده اداره کل تامین اجتماعی استان.

۱۳-۸- نماینده اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان.

ماده ۱۴-وظایف کمیته اجرایی استان

۱۴-۱- تصویب و صدور مجوز آموزش به واحدهای مشمول طرح

۱۴-۲- پیشنهاد حرفه‌های آموزشی مجاز با در نظر گرفتن اولویت مشاغل سنتی و صنایع دستی

۱۴-۳- پیشنهاد میزان تعهدات آموزشی جهت تصویب توسط کمیته راهبری ملی بصورت سالانه.

۱۴-۴- نظارت بر اجرای صحیح دستورالعمل هر دوره آموزشی و ارایه گزارش فصلی به کمیته راهبری ملی.

این دستورالعمل در ۱۴ ماده و ۱ تبصره در تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۵ به تصویب شورای عالی اشتغال رسیده و از تاریخ تصویب لازم الاجرا می‌باشد.

۱۱-۴- آئین نامه اجرایی ماده ۷۱^۱ قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰ - ۱۳۹۶) - (پیشن نویسی، غیر قابل استناد)

ماده ۱: مفاهیم و اصطلاحات مورد نظر این آیین نامه در معانی مشروحه زیر به کار می رود.

الف - کارفرما؛ شخص حقیقی یا حقوقی که در ماده (۳) قانون کار و بند (۴) ماده (۲) قانون تأمین اجتماعی تعریف شده و اداره کارگاهها و مؤسسات موضوع این آیین نامه را برعهده دارد.

ب - نیروی کار جدید؛ اشخاص حقیقی دارای مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر که در یکی از کارگاههای موضوع این آیین نامه شاغل شده باشد.

ج - کارگاهها و مؤسسات مشمول این آیین نامه: کارگاههای خصوصی و تعاونی فعال موضوع ماده (۴) قانون کار و بند (۳) ماده (۲) قانون تأمین اجتماعی و یا کارگاههای دارای مجوز فعالیت از سایر مراجع رسمی کشور.

ماده ۲: کلیه کارفرمایان واجد شرایط پس از تامین نیروی کار مورد نیاز از طریق مراکز کاریابی دارای مجوز فعالیت یا اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی و کسب تاییدیه بکارگماری نیروی کار جدید از سوی ادارات تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ارائه مدارک مورد نیاز به شعبات تامین اجتماعی

^۱ "ماده ۷۱- برای ترغیب کارفرمایان و کارآفرینان بخش خصوصی و تعاونی به جذب نیروی کار جوان چنانچه طی اجرای قانون برنامه نسبت به جذب فارغ التحصیلان دانشگاهی یا مدرک حداقل کارشناسی به صورت کارورزی اقدام نمایند از پرداخت سهم بیمه حق کارفرما برای مدت دو سال از تاریخ شروع به کار معاف می باشند.

تبصره- آیین نامه اجرایی این ماده شامل شیوه معرفی زمینههای کاری اولویتدار و نحوه تامین هزینه به پیشنهاد سازمان، سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی طبق بودجه سنواتی به تصویب هیئت وزیران می رسد".

شهرستان محل فعالیت کارگاه، به مدت دو سال مشمول استفاده از معافیت کامل حق بیمه سهم کارفرما می‌باشند.

تبصره ۱۵: در صورت جابه جایی نیروی کار جدید و جایگزینی افراد دیگر، مدت زمان معافیت کارفرما از پرداخت سهم بیمه به ازاء فرد جایگزین با احتساب مدت معافیت بابت کارگر قبلی مجموعاً از سقف دو سال نباید تجاوز کند.

تبصره ۲: کلیه دانش آموختگان دانشگاهی که بر اساس دستورالعمل اجرایی طرح کارورزی (مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۵ شورای عالی اشتغال)، دوره آموزشی کارورزی را طی نموده‌اند چنانچه پس از اتمام دوره یاد شده توسط واحد پذیرنده جذب نشوند، توسط مراکز کارپایی غیر دولتی یا اداره تعاون کار و رفاه اجتماعی برای معرفی به کارفرمایان واجد شرایط در اولویت قرار می‌گیرند.

ماده ۳: مبنای تعیین تعداد نیروی کار جدید در کارگاه‌های موضوع این آیین‌نامه به شرح زیر می‌باشد:

الف- در کارگاه‌های دایر دارای لیست بیمه و بازرسی تامین اجتماعی، نیروی کار مازاد بر بیشترین تعداد بیمه شدگان سال گذشته آنها طبق صورت مزد و حقوق ارسالی توسط کارفرما به سازمان تامین اجتماعی.

تبصره ۵: در صورت وقوع هرگونه تغییر در نوع شخصیت کارفرما (حقیقی یا حقوقی) یا انتقال مالکیت بنگاه، نیروی کار قبلی به منزله نیروی کار موجود محسوب می‌گردد.

ب- در کارگاه‌های جدید التاسیس که در طول دوره برنامه ششم توسعه ایجاد می‌شوند، تعداد کارکنان مندرج در لیست ارسالی کارفرما به سازمان تامین اجتماعی در بازه زمانی سه ماهه یا بازرسی انجام شده توسط سازمان مذکور.

تبصره ۵: در صورت وجود مغایرت بین لیست ارسالی کارفرما و نتیجه بازرسی تامین اجتماعی هر کدام از آنها (تعداد شاغلین مندرج در لیست یا نتیجه بازرسی) که بیشتر باشد معیار عمل قرار می‌گیرد.

ماده ۴: نیروی کار جدید مشمول معافیت بیمه سهم کارفرما بایستی از بین اشخاصی انتخاب شود که در اداره تعاون کار و رفاه اجتماعی شهرستان و یا مراکز کارمایی غیردولتی دارای مجوز فعالیت از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، به عنوان جوینده کار ثبت‌نام نموده است.

تبصره: کارورزانی که در طول دوره آموزش کارورزی یا پس از اتمام دوره مذکور در یکی از فرصتهای شغلی موجود در بنگاه‌های اقتصادی مشارکت کننده در اجرای طرح کارورزی به عنوان واحد پذیرنده جذب و شاغل شده‌اند با ارائه گواهینامه معتبر دوره کارورزی مشمول اعمال معافیت بیمه‌ای می‌باشند.

ماده ۵: نیروی کاری که در طول برنامه پنجم توسعه به مدت دو سال و بیشتر از مزایای تخفیف بیمه‌ای موضوع بند (و) ماده (۸۰) قانون مذکور برخوردار شده، از شمول این آئین‌نامه خارج می‌باشد و نیروی کاری که کمتر از دو سال از تخفیفات یاد شده بهره‌مند شده، می‌تواند مجموعاً تا سقف دو سال از معافیت بیمه‌ای استفاده نماید.

ماده ۶: کارفرمایان کارگاه‌هایی که نیروی کار جدید را به جای نیروی کار شاغل با مدرک تحصیلی لیسانس یا بالاتر در کارگاه که اخراج، مستعفی یا ترک کار نموده‌اند، بکارگمارند، مشمول استفاده از معافیت بیمه‌ای نخواهند بود.

ماده ۷: چنانچه به هر طریقی محرز گردد نیروی کار جدید معرفی شده، در کارگاه مشمول معافیت شاغل نبوده و یا از مسیر غیر از موضوع ماده ۴ این آئین‌نامه مشغول به کار شده است، بلافاصله

از لیست معافیت بیمه‌ای حذف و کارفرمای کارگاه مذکور از مزایای آیین‌نامه تا پایان برنامه ششم توسعه محروم می‌گردد. سازمان تامین اجتماعی مجاز است کارفرمای مربوطه را تحت پیگرد قانونی قرار داده و ضرر و زیان وارده را از وی مطالبه و وصول نماید.

ماده ۸: چنانچه به هر دلیلی تعداد بیمه شدگان کارگاه پس از برقراری معافیت بیمه سهم کارفرما کاهش یابد و فرد یا افرادی که طبق تاییدیه اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی یا نماینده آن به‌عنوان نیروی کار جدید در کارگاه شاغل شده‌اند از صورت مزد ارسالی کارفرما حذف گردند، کارگاه به نسبت کاهش نیروی کار جدید از شمول معافیت سهم کارفرما خارج می‌شود.

ماده ۹: سازمان تامین اجتماعی مکلف است در سطوح استانی و ملی گزارش ماهیانه میزان معافیت حق بیمه سهم کارفرما و تعداد نیروی کار جدید مشمول معافیت بیمه‌ای را جهت کنترل و نظارت به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ارائه نماید تا پس از تایید به سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال گردد.

ماده ۱۰: سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است در طول سالهای اجرای برنامه پنج ساله ششم توسعه، اعتبار مورد نیاز برای اجرای این آیین‌نامه را هر سال در لایحه بودجه سنواتی کشور منظور نموده و صد در صد سهم بیمه کارفرمایان مشمول بابت بکارگیری نیروی کار جدید را به سازمان تامین اجتماعی پرداخت نماید.

ماده ۱۱: در صورت بروز اختلاف نظر در فرایند اجرای آیین‌نامه بین ذینفعان اعم از کارفرمایان، نیروی کار جدید، اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان تامین اجتماعی، موضوع در چارچوب قوانین و مقررات جاری کشور (قوانین کار و تامین اجتماعی) مورد رسیدگی قرار می‌گیرد.

ماده ۱۲: مقررات اجرایی تبصره‌های مربوط به معافیت بیمه‌ای سهم کارفرما مندرج در قوانین بودجه سنواتی از جمله بند ۶ جدول تبصره ۱۴ قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور در قالب این آیین‌نامه عملیاتی شده و نیاز به مقررات جداگانه‌ای نخواهد داشت.

این آیین‌نامه در ۱۲ ماده و ۶ تبصره در جلسه مورخ هیات وزیران تصویب و از ابتدای سال ۱۳۹۶ تا پایان سال ۱۴۰۰ لازم‌الاجرا می‌باشد.

پیوست ۱۱-۵: فرم قرارداد آموزشی طرح کارورزی دانش آموختگان دانشگاهی تاریخ:

شماره:

ماده ۱- طرفین قرارداد:

الف-۱) واحد پذیرنده شخص حقیقی: آقای/خانم فرزند شماره شناسنامه کد ملی
صادره متولد شماره تلفن ثابت کد پستی
به نشانی محل فعالیت

شهرت کسی: شماره پروانه کسب/ فعالیت/ مجوز: از که در این قرارداد " واحد پذیرنده " نامیده می شود.

الف-۲) واحد پذیرنده شخص حقوقی: موسسه/ شرکت ثبت شده به شماره مورخ اداره ثبت شرکتها به
نشانی:

شناسه ملی و کد پستی به شماره تلفن به مدیر عاملی خانم/آقای که در این قرارداد
" واحد پذیرنده " نامیده می شود.

ب) کارورز: خانم/آقای فرزند شماره شناسنامه کد ملی صادره از متولد
به نشانی شماره تلفن کد پستی
دارای مدرک تحصیلی رشته تحصیلی تاریخ فراغت از تحصیل / / که در این قرارداد " کارورز " نامیده می شود.

ماده ۲- موضوع و مدت قرارداد:

- آموزش عملی به کارورز در محل واحد پذیرنده به نشانی مندرج در مجوز آموزشی به شماره مورخ مطابق با استاندارد
آموزشی کد و مدت زمان ساعت در طی ماه

ماده ۳- مبلغ قرارداد و نحوه پرداخت:

- سقف کمک هزینه آموزشی کارورزی در سال ۱۳۹۶ ماهیانه سه میلیون و یکصد هزار (۳۱۰۰۰۰۰) ریال تعیین می‌گردد که توسط دستگاه ناظر به تناسب حضور کارورز در واحد پذیرنده و مقطع تحصیلی (کاردانی تا ۲۵۰۰۰۰۰ ریال، کارشناسی تا ۲۷۰۰۰۰۰ ریال و کارشناسی ارشد و دکتری تا ۳۱۰۰۰۰۰ ریال)، در طول دوره محاسبه و حداکثر در سه مرحله، به گونه‌ای که مرحله آخر پس از موفقیت کارورز در آزمون سنجش مهارت و با صدور گواهی کارورزی توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای باشد، به کارورزان پرداخت می‌شود. هر مرحله از پرداخت کمک هزینه مستلزم تأیید گزارش نظارتی توسط ناظر استانی و ناظر ستادی می‌باشد.

تبصره: متقاضیان دوره کارورزی که در سامانه کارورزی اعلام نمایند نیاز به دریافت کمک هزینه آموزش کارورزی ندارند در اولویت معرفی به واحد پذیرنده قرار می‌گیرند.

ماده ۴- تعهدات واحد پذیرنده:

- دارا بودن شرایط مندرج در ماده ۵ دستورالعمل اجرایی طرح کارورزی دانش آموختگان دانشگاهی
- شروع آموزش کارورز حداکثر پس از یک هفته از امضا این قرارداد
- در اختیار قراردادن استاندارد آموزشی مربوط به فرصت آموزشی به کارورز و مربی
- آموزش عملی و انتقال مهارت‌های مربوط به استاندارد آموزشی به کارورز در هر ماه حداقل ۱۰۰ ساعت و هر روز حداقل ۴ و حداکثر ۸ ساعت
- تامین و در اختیار گذاشتن امکانات و وسایل ایمنی برای کارورز
- عدم ارجاع امور غیر مرتبط با استاندارد آموزشی به کارورز
- عدم اعزام کارورز به مأموریت

ماده ۵- تعهدات کارورز:

- رعایت مقررات انضباطی آموزشی و شئون اخلاقی در واحد پذیرنده
- حضور در برنامه آموزشی واحد پذیرنده مطابق جدول زیر:

روزهای هفته	شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	پنج‌شنبه
ساعت شروع و خاتمه آموزش						

- افتتاح حساب دربانک/صندوق استان و اعلام آن به واحد پذیرنده و اداره کل تعاون کار و رفاه اجتماعی استان
- خودداری از ایجاد ضایعات در نهاده‌ها و محصول و جبران آن در صورت ایجاد خسارت

- شرکت در دوره آمادگی شغلی و آزمون مهارتی پایان دوره

ماده ۶-فسخ قرار داد:

- احراز اشتغال به کار یا تحصیل کارورز
- غیبت غیرموجه کارورز در واحد پذیرنده بیش از ۵ روز
- تعطیلی بیش از یکماه یا دائم واحد پذیرنده.
- اعلام کتبی واحد پذیرنده مبنی بر قطع آموزش کارورز به دستگاه اجرایی
- انصراف کتبی کارورز از ادامه شرکت در دوره.
- عدم رعایت مقررات انضباطی- آموزشی واحد پذیرنده توسط کارورز
- فوت و از کار افتادگی کارورز

ماده ۷- حل اختلاف:

- در صورت بروز هر گونه اختلاف بین واحد پذیرنده، کارورز نظر کمیته مشترکی متشکل از نمایندگان سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای، دستگاه اجرایی و ناظر استانی لازم الاجرا خواهد بود.

ماده ۸- نظارت:

- این قرارداد تحت نظارت اداره کل تعاون کار و رفاه اجتماعی استان.....انجام می‌شود و طرفین قرار داد متعهد به انجام امور با هماهنگی کامل ناظر قرار داد می‌باشند. تایید گزارش‌های موضوع قرار داد به عهده ناظر است و ناظر همکاری لازم با طرفین قرارداد در خصوص اجرای قرارداد را معمول خواهد نمود.

ماده ۹- سایر:

- این قرارداد صرفاً یک قرارداد آموزشی است و هیچ‌گونه تعهد استخدامی برای واحد پذیرنده ایجاد نخواهد کرد
- این قرارداد در ۹ ماده و ۱ تبصره در تاریخو در ۳ نسخه تهیه و پس از امضاء طرفین لازم الاجرا می‌باشد.
- اینجانب بامطالعه کامل مفاد دستور العمل اجرایی طرح کارورزی دانش آموختگان موارد فوق را تایید می‌نمایم.

نام و نام خانوادگی کارورز	نام و نام خانوادگی مدیر واحد پذیرنده	نام و نام خانوادگی نماینده دستگاه ناظر
امضاء و اثر انگشت	امضاء و مهر	امضاء و مهر

پیوست ۱۱-۶: فرم اطلاعات صدور بیمه مسؤلیت کارفرمایان در قبال کارورزان

موضوع طرح کارورزی دانش آموختگان دانشگاهی

مشخصات کارفرما حقیقی (بیمه گذار):

نام و نام خانوادگی: کد ملی: تاریخ تولد: نام پدر:
 نوع فعالیت کارگاه: تلفن ثابت: تلفن همراه:
 آدرس دقیق کارگاه: کد پستی:

مشخصات کارفرما حقوقی (بیمه گذار):

نام شرکت: شناسه ملی: شماره ثبت: کد اقتصادی:
 نوع فعالیت کارگاه: تلفن ثابت: تلفن همراه:
 آدرس دقیق کارگاه: کد پستی:

مشخصات کارورزان (بیمه شدگان):

ردیف	نام و نام خانوادگی	کد ملی	تاریخ تولد	نام پدر	تلفن ثابت	تلفن همراه
نام واحد پذیرنده مهر و امضاء:				اداره کل تعاون کار و رفاه اجتماعی استان		

پیوست ۱۱-۷: فرم پروانه واحد کارورزی

 سازمان آموزش عالی و حرفه‌ای کشور	 جمهوری اسلامی ایران وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی			
تاریخ: _____ شماره: _____	پروانه «واحد کارورزی»			
<p>در راستای تحقق بند ۲ سیاست ملی اشتغال ابلاغ شده از سوی مقام معظم رهبری و به استناد بند الف ماده ۳۱ برکنار، به‌نیم قوسه جمهوری اسلامی ایران، و نیز در اجرای دستورالعمل اجرایی طرح کارورزی دانش‌آموختگان دانشگاهی و موضوع تصویب نامه مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۵ شورای عالی اشتغال، بدین وسیله با ایجاد «واحد کارورزی» برای هر یک از دانش‌آموختگان، دانشجو و دانشجو به‌شماره ثبت هر یک از ثبت، مورخ ... با موضوع فعالیت ... این موضوع نسبت برای برگزاری دوره‌های کارورزی و مشاغل استناد و زیر موافقت می‌شود.</p>				
ردیف	محل استناد	کد استناد	مستند	تاریخ صدور
۱				
۲				
۳				
۴				
۵				
نام و نام خانوادگی مدیر: _____ مدیرکل آموزش فنی و حرفه‌ای استان (نام استان) _____ استناد: سال از تاریخ صدور _____				

پیوست ۱۱-۸: ابلاغ دستورالعمل اجرایی طرح مهارت آموزی در محیط کار واقعی به استانداران

شماره: ۲۷۹۴۱
تاریخ: ۹۳.۶.۱۹
پیوست:

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
وزیر

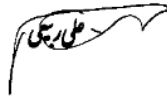
بسمتعالی

استانداران محترم سراسر کشور

با سلام و احترام

نظر به تصویب دستورالعمل اجرایی طرح "مهارت آموزی در محیط کار واقعی" در هفتاد و پنجمین جلسه شورایی عالی اشتغال (مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۰۵) و ابلاغ آن به ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ادارات کل آموزش فنی و حرفه‌ای کشور (نامه پیوست)، شایسته است دستور فرمایند "شورای مهارت استان" با دبیری مدیرکل آموزش فنی و حرفه‌ای، ذیل کارگروه تخصصی اشتغال استان، تشکیل و طرح یاد شده در چارچوب دستورالعمل مصوب در سطح استان به اجرا درآید.

با عنایت به ضرورت نقش آفرینی دستگاه‌های مختلف در پیاده سازی این طرح، مشارکت فعال دستگاه‌های ذیربط استانی مورد انتظار است.

پیوست ۱۱-۹: ابلاغ دستورالعمل اجرایی طرح مهارت‌آموزی در محیط کار واقعی به سازمان فنی و حرفه‌ای کشور

شماره: ۲۳۹۱
تاریخ: ۱۳۹۷/۰۲/۰۹
پیوست:

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
وزیر

ن

جناب آقای سازمان‌رئیس
معاون محترم وزیر و رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

با سلام و احترام

با عنایت به ضرورت ایجاد بسترهای لازم برای ایجاد اشتغال مولد و پایدار برای جوانان کشور و عملیاتی نمودن برنامه‌های اشتغال و بزار کار در سال اقتصاد مقاومتی، تولید و اشتغال و جایگاه و اهمیت مهارت‌آموزی نیروی کار در فضای واقعی، به پیوست "دستورالعمل اجرایی طرح مهارت‌آموزی در محیط کار واقعی" موضوع مصوبه جلسه مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۵ شورای عالی اشتغال جهت اجرا ابلاغ می‌گردد. شایان ذکر است منابع مالی لازم برای پوشش بیمه مسئولیت مدنی مشمولین، متناسب با عملکرد استازها توسط دولت تأمین و پرداخت خواهد گردید.

شایسته است با توجه به سهم بالای اشتغال کنسور در واحدهای کوچک، خرد و خانگی و اهمیت آموزش و ارتقاء بهره‌وری نیروی کار واحدهای یاد شده و تأثیر آن در استمرار رشد تولید، به ویژه پس از توانمندشدن نیروی انسانی جامعه هدف، اجرای دستورالعمل پیوست با تأکید و اهمیت مضاعفی در دستور کار آن سازمان قرار گیرد. بدین ترتیب مقتضی است نسبت به پیاده‌سازی این دستورالعمل با هماهنگی دستگاه‌های مرتبط مانند سازمان تأمین اجتماعی، فعال‌سازی سامانه الکترونیک مربوطه و تشکیل کمیته، اقدام و گزارش آن به دبیرخانه شورای عالی اشتغال ارائه شود.

